

Hallitus 19.4.2018

Kokoustiedot

Aika 19.4.2018 klo 10.06 - 12.52

Paikka Kuntatalo
Toinen linja 14, Helsinki

Osanottajaluettelo

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja	Paatero Sirpa	SDP
I varapuheenjohtaja	Rautio Sari	Kok.
II varapuheenjohtaja	Tölli Tapani	Kesk.
	Kokko Annika	Kok., poissa klo 11.23-11.29
	Rautava Risto	Kok.
	Sankelo Janne	Kok.
	Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa	Kesk.
	Taponen Merja	Kesk.
	Lumela Meri	Vihr.
	Rantanen Tuomas	Vihr.
	Kankaanniemi Toimi	PS
	Korhonen Martti	Vas., poistui klo 11.58
	Nylander Mikaela	RKP

Varajäsenet puolueittain sijaantulojärjestyksessä

Autto Heikki	Kok.
Korhonen Ari	SDP, saapui klo 10.18
Peltari Pekka	Kesk.
Seppälä Topi	Kesk.
Karjalainen Mira	Kesk.
Hertell Sirpa	Vihr.
Saario Mari	Vihr., poistui kokoustaun aikana
Reijonen Minna	PS
Blomqvist Thomas	RKP

Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

I varapuheenjohtaja	Räsänen Joona	SDP, poistui klo 10.29
---------------------	---------------	------------------------

Muut läsnäolijat

Koskinen Jari	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Wikberg Kristina	johtaja, ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat
Eriksson Nina	kokouksen sihteeri
Leivo Timo	talous- ja hallintojohtaja
Nieminen Esa	viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja
Vuorimo Pirjo	johdon assistentti
Nevasola Riitta	hallintoassistentti

Hallitus 19.4.2018

Asiat

- 29 Kokouksen avaus
- 30 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 31 Pöytäkirjan tarkastajan valinta
- 32 Esityslistan hyväksyminen
- 33 Salassa pidettävä asia
- 34 Ajankohtaiskatsaus
- 35 Kuntaliiton laskelmat ja näkemys oppivelvollisuudesta käytävään keskusteluun
- 36 Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2017
- 37 Kuntaliiton vuosikertomus vuodelta 2017
- 38 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2017
- 39 Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu vuosille 2019-2022
- 40 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä
- 41 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä
- 42 Kuntaliiton valtuuskunnan kevätkokous
- 43 Kuntaliiton jäsenluettelo ja yhteistyöjäsenet 2017
- 44 Kuntaliiton talouskatsaus, helmikuu 2018
- 45 Kuntaliiton hallituksen seuraaviin kokouksiin suunnitellut asiat
- 46 Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous

Hallitus 19.4.2018

- 47 Muut asiat
- 48 Kokouksen päättäminen

Hallitus 19.4.2018

29
Kokouksen avaus

Liiton puheenjohtaja avaa Kuntaliiton hallituksen kokouksen.

Ehdotus Todetaan.

Päätös Puheenjohtaja Sirpa Paatero avasi kokouksen klo 10.06.

30
Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Liite 1,30 § Allekirjoitettu läsnäololista

Sääntöjen mukaan hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Kutsu on lähetetty hallituksen varsinaisille jäsenille ja varajäsenille 12.4.2018.

Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä. Hallituksen kokouksiin osallistuvat myös varajäsenet.

Hallituksen jäseniä ja varajäseniä sekä muita läsnäolijoita pyydetään allekirjoittamaan läsnäololista, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Ehdotus Todetaan kokouksen osanottajat ja päätösvaltaisuus.

Päätös Suoritetussa nimenhuudossa todettiin kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

31
Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Hallituksen pöytäkirjan allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri. Hallitus päätti 16.2.2018, että pöytäkirjan tarkastaa yksi kussakin kokouksessa valittava jäsen.

Ehdotus Hallitus päättää, että tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi valitaan hallituksen jäsen Martti Korhonen.

Päätös Hallitus päätti, että tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi valitaan hallituksen jäsen Meri Lumela.

32
Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus Hallitus päättää hyväksyä kokouksen esityslistan muutoksitta/seuraavin muutoksin:

Päätös Hallitus päätti hyväksyä kokouksen esityslistan seuraavin muutoksin: asia 33 selostetaan esityslistan mukaisesti, jonka jälkeen käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan kokoustaun jälkeen.

33
Asia B-esityslistalla

Hallitus 19.4.2018

34

Ajankohtaiskatsaus

Kuntaliiton laskelmat ja näkemys oppivelvollisuudesta käytävään keskusteluun

johtaja Terhi Päivärinta

Kuntaliiton tilinpäätös, vuosikertomus, talous ym.

toimitusjohtaja Jari Koskinen

Yhteenvedo vuoden 2017 tilintarkastuksesta

tilintarkastaja Heidi Vierros, KPMG Oy Ab

KT Kuntatyönantajat - esittely

työmarkkinajohtaja Markku Jalonen

Kuntatalous-yksikön esittely

vt. johtaja Henrik Rainio

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin, että Annika Kokko oli poissa tämän asian käsittelyn aikana klo 11.23-11.29.

Merkittiin, että Martti Korhonen poistui tämän asian käsittelyn aikana klo 11.58.

Kokoustauko ryhmäkokousten ajaksi alkoi klo 12.21.

35

Kuntaliiton laskelmat ja näkemys oppivelvollisuudesta käytävään keskusteluun

Oppivelvollisuuden laajentaminen koskemaan varhaisempia vuosia ja toisaalta toisen asteen tutkintoa nousee esiin jatkuvasti julkisessa keskustelussa. Viimeaikaisessa keskustelussa on noussut esiin myös varhaiskasvatuksen osallistumisasteen lisääminen ja yhtenä ratkaisuna tähän kaikille maksuton varhaiskasvatus.

Opetus- ja kulttuuriyksikkö yhteistyössä kuntatalousyksikön kanssa on tehnyt laskelmia oppivelvollisuusiän laajentamisen kustannusvaikutuksista kunnille.

Opetus- ja kulttuuriyksikössä on luonnosteltu myös Kuntaliiton kantaa oppivelvollisuuden laajentamiseen. Lähtökohtana on ollut se, että mahdolliset lisäresurssit käytettäisiin toimenpiteisiin, joilla on eniten vaikutavuutta.

Kustannuslaskelmat ja ehdotukset Kuntaliiton kannaksi esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Hallitus merkitsee tiedoksi kustannuslaskelmat ja päättää Kuntaliiton kannan oppivelvollisuuden laajentamiseen.

Hallitus 19.4.2018

- Päätös** Kokous jatkui klo 12.43. Suoritetussa nimenhuudossa todettiin kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Puheenjohtaja totesi kokouksen edelleen päätösvaltaiseksi.
- Merkittiin tiedoksi esitetyt kustannuslaskelmat. Hallitus päätti, että Kuntaliiton kantaa oppivelvollisuuden laajentamiseen käsitellään myöhemmin.

36

Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2017

Liite 1, 36 § tilinpäätös ja toimintakertomus 2017

Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuosiittain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpi-toa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajan tarkistettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.

Edelleen sääntöjen mukaan valtuuskunnan tehtävänä on kevätkokouksessaan hyväksyä hallituksen kertomus yhdistyksen toiminnasta edellisenä vuonna samoin kuin vahvistaa yhdistyksen tilinpäätös saatuaan asiasta tilintarkastajan lausunnon. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tulojen ja menojen tilitys sisältyy liiton tilinpäätökseen.

Kuntaliitto-konsernin 2017 ylijäämä on 16.671.008 euroa ja Kuntaliiton (emoyhdistys) ylijäämä 17.153.094,92 euroa. Konsernitaseen loppusumma on 132.121.226 euroa ja Kuntaliiton (emoyhdistys) taseen loppusumma on 109.838.759,49 euroa.

Liitteenä olevan Suomen Kuntaliiton (emoyhdistys) vuoden 2017 tilinpäätöksen keskeisiä lukuja ovat:

1000 euroa	Tilin- päätös 2017	Talous- arvio 2017	Tilin- päätös 2016
Varsinainen toiminnan kulujäämä	- 19.040	- 20.206	- 175.598
Varainhankinta	18.949	18.937	18.943
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	17.243	1.600	119.442
Tilikauden tulos	17.153	331	-37.212

Luvut ovat tilintarkastettuja.

Esityslistan liitteenä on ehdotus Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätökseksi ja toimintakertomukseksi vuodelta 2017.

Ehdotus

Hallitus päättää

1. hyväksyä ja allekirjoittaa Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin vuoden 2017 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esityslistan liitteen mukaisena,

Hallitus 19.4.2018

2. esittää liiton valtuuskunnalle, että valtuuskunta päättää hyväksyä esityslistan liitteen mukaisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2017 ja
3. esittää liiton valtuuskunnalle, että Suomen Kuntaliiton vuoden 2017 tilikauden ylijäämä 17.153.094,92 euroa lisätään liiton omaan pääomaan.

Päätös Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

37 Kuntaliiton vuosikertomus vuodelta 2017

[Liite 1, 37 § Kuntaliiton vuoden 2017 vuosikertomuksen pohja-aineisto](#)

Kuntaliiton vuosikertomus vuodelta 2017 tuotetaan verkkosivustona. Tavoitteena on esitellä työn tuloksia tiiviisti ja mielenkiintoisella tavalla.

Hallituksen 19.4.2018 kokoukseen mennessä tiedonkeruu on tehty ja materiaali on koottu raporttimuotoon (liite 1, 37 §). Lopullinen vuosikertomus työstetään verkkosivustoksi tämän aineiston pohjalta. Verkkosivusto julkaistaan toukokuussa ennen valtuuskunnan 23.-24.5.2018 pidettävää kevätkokousta.

Vuosikertomus tiivistää vuonna 2017 tehtyä työtä:

- Visualisoiduilla numerotiedoilla: mm. asiakaspalvelumäärät, verkostojen lukumäärä jne.
- Aikajanalla: Vuoden tärkeimmät tapahtumat ja niiden tulokset
- Tarinoilla: Vuoden 2017 toiminnasta erikseen valitut tärkeimmät onnistumiset esitellään tarinamuodossa.

Vuosikertomuksen painopiste on vuoden 2017 tärkeimmissä onnistumisissa ja aikaansaannoksissa.

Esimerkki tulevasta verkkosivustosta: [Vuosi 2017 aikajanalla](#)

Ehdotus Kuntaliiton hallitus päättää

- merkitä tiedoksi liitteenä 1, 37 § olevan Kuntaliiton vuoden 2017 vuosikertomuksen pohja-aineiston ja
- ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta merkitsee tiedoksi verkkosivustona toteutettavan Kuntaliiton vuoden 2017 vuosikertomuksen. /JK

Päätös Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

38 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2017

[Liite 1, 38 § Pienten kuntien neuvottelukunnan toimintakertomus 2017](#)
[Liite 2, 38 § Ruotsinkielisen neuvottelukunnan toimintakertomus 2017](#)

Hallituksen hyväksymän neuvottelukuntien toimisäännön mukaan neuvottelukunnan on laadittava vuosittain toimintakertomus.

Hallitus 19.4.2018

Valtuuskunta on asettanut seuraavat neuvottelukunnat:

- Pienten kuntien neuvottelukunta
- Ruotsinkielinen neuvottelukunta

Neuvottelukuntien toimintakertomukset vuodelta 2017 ovat tämän esityslistan liitteinä.

Ehdotus

Hallitus esittää liiton valtuuskunnalle, että valtuuskunta merkitsee tiedoksi esityslistan liitteiden mukaiset neuvottelukuntien toimintakertomukset vuodelta 2017./JK

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

39

Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu vuosille 2019-2022

Kuntaliiton sääntöjen 9 §:n mukaan varsinainen jäsen ja yhteistyöjäsen on velvollinen suorittamaan yhdistykselle vuosittaisen jäsenmaksun.

Kuntaliiton jäsenmaksut ovat vuosina 2015-2018 olleet 17,1 miljoonaa euroa vuodessa.

Sairaanhoitopiirien, maakuntaliittojen, koulutuskuntayhtymien ja erityishuollon kuntayhtymien yhteistyöjäsenmaksut ovat vuosina 2015 - 2018 olleet noin 1,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Kuntaliiton sääntöjen 9 §:n mukaan valtuuskunta vahvistaa ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessaan jäsenmaksun seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Vuosittaista jäsenmaksua muutetaan samassa suhteessa kuin kuntien maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavat verotettavat tulot ovat keskimäärin muuttuneet neljän edellisen vuoden aikana.

Sääntöjen 9 §:n mukaan yhteistyöjäsenen jäsenmaksut porrastetaan valtuuskunnan määrittämällä periaatteilla. Jäsenmaksu muodostuu perusmaksusta ja lisäosasta. Lisäosan suuruus määräytyy jäsenen organisaation luonteen mukaan asukasluvusta, oppilasmäärästä, liikevaihdosta tai muusta toiminnan laajuutta kuvaavasta perusteesta. Lisäosaa tasataan erikseen määrittelevällä kertoimella.

Liiton sääntöjen 9 §:n mukaan jäsenmaksu määräytyy kuntakohtaisesti siten, että kokonaissummasta 3/4 jaetaan kuntien asukasluvun perusteella ja 1/4 verotettavien tulojen perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta on kunnan asukasperusteinen jäsenmaksu 15 %:lla alennettu ja, jos jäsenkunnan verotettavat tulot asukasta kohti ylittää kaikkien jäsenkuntien keskimääräiset verotettavat tulot asukasta kohti, alennetaan kunnan verotettaviin tuloihin perustuva jäsenmaksuosuutta keskiarvon ylittävältä osalta 25 %:lla. Ahvenanmaan kuntien jäsenmaksu on lisäksi alennettu 25 %:lla edellä mainitulla tavalla määräytyvästä jäsenmaksusta. Jäsenmaksu on suoritettava vuosittain maaliskuun 1. päivään mennessä, ellei valtuusto toisin määrää.

Vuosille 2019-2022 esitetään, että Kuntaliiton jäsenmaksu pysyy vuosien 2015 -2018 tasolla 17,1 miljoonassa eurossa ja että sairaanhoitopiirien, maakuntaliittojen, koulutuskuntayhtymien ja erityishuollon kuntayhtymien yhteistyöjäsenmaksujen perusmaksu pysyy aikaisemmalla tasolla.

Hallitus 19.4.2018

Mikäli toimintaympäristössä tai liiton toiminnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia tai muusta syystä johtuen, voi valtuuskunta sääntöjä muuttamalla tehdä kauden 2019-2022 jäsenmaksuista uuden päätöksen.

Ehdotus

Hallitus päättää ehdottaa valtuuskunnalle, että valtuuskunta päättää

- vahvistaa sääntöjen 9 §:n mukaisesti liiton vuosittaiseksi kokonaisjäsenmaksun suuruudeksi 17 070 971 euroa vuosina 2019 – 2022, joka jyvitetään jäsenille voimassa olevien periaatteiden ja sääntöjen mukaisesti
- että liiton sääntöjen mukaan jäsenmaksu on suoritettava maaliskuun 1. päivään mennessä

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

40

Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä

Kuntaliiton valtuuskunnan jäsen Sirpa Paatero on pyytänyt eroa Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenyydestä. Hänet on valittu valtuuskuntaan Kaakkois-Suomen vaalipiiristä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen ehdokaslistalta.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan, jos jäsen on vapautettu toimestaan, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen.

Valtuuskunnan vaalijärjestyksen 3 §:n mukaan, mikäli varajäsenten määrä jää vajaaksi, vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varajäseniä. Jollei kaikkia varajäsenten paikkoja saada täytetyksi, jää varajäsenten määrä vajaaksi.

Valtuuskunnan vaalissa Kaakkois-Suomen vaalipiiristä SDP:n ehdokaslistalta valituiksi tulivat varsinaisiksi jäseniksi Sirpa Paatero ja Satu Taavitsainen ja varajäseniksi Timo Salmisaari ja Miika Lumitsalo.

Sen jälkeen, kun Sirpa Paaterolle on myönnetty ero valtuuskunnan jäsenyydestä, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi kutsua valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalituloksen mukaan Timo Salmisaaren. Valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi myös pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Kaakkois-Suomen vaalipiiristä SDP:n ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi tulee Jarkko Harjumaaskola.

Ehdotus

Hallitus ehdottaa valtuuskunnalle, että se myöntää Sirpa Paaterolle eron valtuuskunnan jäsenen tehtävästä.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Hallitus 19.4.2018

41

Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä

Kuntaliiton valtuuskunnan jäsen Kirsi Pelvola on pyytänyt eroa Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenyydestä. Hänet on valittu valtuuskuntaan Pirkanmaan vaalipiiristä Vihreän liiton ehdokaslistalta.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan, jos jäsen on vapautettu toimestaan, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen.

Valtuuskunnan vaalijärjestyksen 3 §:n mukaan, mikäli varajäsenten määrä jää vajaaksi, vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varajäseniä. Jollei kaikkia varajäsenten paikkoja saada täytetyksi, jää varajäsenten määrä vajaaksi.

Valtuuskunnan vaalissa Pirkanmaan vaalipiiristä Vihreän liiton ehdokaslistalta valituiksi tulivat varsinaiseksi jäseneksi Kirsi Pelvola ja varajäseneksi Sonja Koto.

Sen jälkeen, kun Kirsi Pelvolalle on myönnetty ero valtuuskunnan jäsenyydestä, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi kutsua valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalituloksen mukaan Sonja Koton. Valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi myös pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsen Pirkanmaan vaalipiiristä Vihreän liiton ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi tulee Väinö Friman.

Ehdotus Hallitus ehdottaa valtuuskunnalle, että se myöntää Kirsi Pelvolalle eron valtuuskunnan jäsenen tehtävästä.

Päätös Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

42

Kuntaliiton valtuuskunnan kevätkokous

Liite 1, 42 § valtuuskunnan kokousohjelmaluonnos ja kokouksessa käsiteltävät asiat

Kuntaliiton sääntöjen mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maalis-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Hallitus hyväksyi 24.8.2017 Kuntaliiton hallintoelinten kokousaikataulun vuodeksi 2018 ja sen mukaan valtuuskunta kokoontuu kevätkokoukseen 23.-24.5.2018 Kuntatalolla.

Kuntaliiton sääntöjen mukaan kutsu valtuuskunnan kokoukseen on toimitettava kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen lähetetyllä kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Valtuuskunnan esityslista laaditaan sekä suomen että ruotsin kielellä. Kuntaliiton hallituksen tulee valmistella valtuuskunnan käsiteltäviksi tulevat asiat.

Hallitus 19.4.2018

Hallituksen puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla ja jäsenillä, toimitusjohtajalla ja muilla johtajilla sekä muilla yhdistyksen valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun.

Edellä olevan nojalla Kuntaliiton hallitus päättää kutsua Kuntaliiton valtuuskunnan kevätkokoukseen ja hyväksyä sille tämän asian liitteen mukaisen asialistan.

Ehdotus Kuntaliiton hallitus kutsuu liiton valtuuskunnan koolle kevätkokoukseen 23.-24.5.2018 Kuntatalolle.

Samalla hallitus hyväksyy valtuuskunnan kokouksessa käsiteltävät asiat hallituksen esityslistan tämän asian liitteen mukaisesti. /JK

Päätös Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

43 **Kuntaliiton jäsenluettelo ja yhteistyöjäsenet 2017**

[Liite 1, 43 § Kuntaliiton jäsenet 2017](#)

[Liite 2, 43 § Kuntaliiton yhteistyöjäsenet 2017](#)

Yhdistyslain (11 §) mukaan hallituksen on pidettävä luetteloa yhdistyksen jäsenistä. Kuntaliiton säännöissä on määräykset yhdistyksen jäsenyydestä, yhdistykseen liittymisestä, erottamisesta ja jäsenmaksusta sekä kuntien muodostamien yhteisöjen palvelusta. Jäsenmaksu on suoritettava vuosittain maaliskuun ensimmäiseen päivään mennessä, jollei valtuusto toisin päättä. Yhdistyksen hallitus voi erottaa jäsenmaksun laiminlyöneen jäsenen yhdistyksestä, mikäli jäsenmaksua ei ole maksukehotuksen jälkeen maksettu määräajassa.

Yhdistyksen jäsenluettelo (311 kuntaa) on käytännön mukaan ollut listattuna valtuuston talousarviopäätöksen yhteydessä jäsenmaksuja päätettäessä. Lisäksi Kuntaliitto palvelee yhteistyöjäsenenä kuntayhtymiä ja muita kuntien muodostamia ja omistamia yhteisöjä. Liitteinä ovat luettelot jäsenistä ja yhteistyöjäsenistä 2017.

Kaikki jäsenet ovat suorittaneet jäsenmaksunsa.

Ehdotus Hallitus merkitsee tiedoksi jäsenmaksutilanteen 2017.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

44 **Kuntaliiton talouskatsaus, helmikuu 2018**

[Liite 1, 44 § Kuntaliiton talouskatsaus, helmikuu 2018](#)

[Liite 2, 44 § OP Varainhoidon kuukausiraportti helmikuu 2018](#)

[Liite 3, 44 § Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka 23.11.2017](#)

[Liite 4, 44 § Talousraportti, helmikuu 2018](#)

Kuntaliiton varsinaisen toiminnan tuotot ovat helmikuussa 2018 yhteensä 3 550 000 euroa alittaen budjetin 3 794 300 euroa 244 300 eurolla. Kustannukset ovat yhteensä 3 960 500 euroa budjetin ollessa 4 224 600 euroa, jolloin budjetti alittuu 264 100 eurolla.

Hallitus 19.4.2018

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos on +214 200 euroa budjetin ollessa +266 700 euroa. Eroa budjettiin on -52 500 euroa.

Suomen Kuntaliitto ry:n tulos helmikuussa 2018 on -196 300 euroa, kun se on budjetissa -163 700 euroa. Ero budjettiin on -32 700 euroa.

Suomen Kuntaliitto ry:n taseen oma pääoma oli tilikauden alussa 89,2 milj. euroa ja helmikuussa 90,7 milj. euroa. Muutos tilikauden aikana on +1,5 milj. euroa. Taseen loppusumma 28.2.2018 on 122,3 milj. euroa.

Ehdotus Merkitään tiedoksi. /JK

Päätös Merkittiin tiedoksi.

45

Kuntaliiton hallituksen seuraavin kokouksiin suunnitellut asiat

Hallituksen lähiajan kokouksiin on suunniteltu valmisteltaviksi seuraavat, tässä vaiheessa tiedossa olevat asiat.

23.5.2018 klo 10

- Kuntaliiton strateginen asiakastutkimus 2017
- Ajankohtaiskatsaus: Opetus ja kulttuuri-, Sosiaali ja terveys- sekä Lakiasiat-yksiköiden esittelyt
- Kuntaliiton talouskatsaus

30.8.2018 klo 10

- Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteet
- Ajankohtaiskatsaus: Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen-, Tie-
toyhteiskunta- sekä Alueet ja yhdyskunnat-yksiköiden esittelyt
- Kuntaliiton talouskatsaus

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

46

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous pidetään keskiviikkona 23.5.2018 klo 10.00 Kuntatalossa Helsingissä.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

47

Muut asiat

Todettiin, että muita asioita ei ollut.

Hallitus 19.4.2018

48

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.52.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja

Sihteeri

Sirpa Paatero

Nina Eriksson

Käsitellyt asiat 29 § - 32 §, 34 § - 48 §

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka

3.5.2018

Allekirjoitus

Meri Lumela

19.4.2018

Suomen Kuntaliiton hallitus

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja

Sirpa Paatero

SDP

I varapuheenjohtaja

Sari Rautio

Kok.

II varapuheenjohtaja

Tapani Tölli

Kesk.

Jäsenet

Toimi Kankaanniemi

PS

Annika Kokko

Kok.

Martti Korhonen

Vas.

Harri Lehtonen

SDP

Eeva-Kaisa Lehtosalo-Lönnberg

Kesk.

Meri Lumela

Vihr.

Lauri Lyly

SDP

Mikaela Nylander

RKP

Tuomas Rantanen

Vihr.

Risto Rautava

Kok.

Janne Sankelo

Kok.

Merja Taponen

Kesk.

19.4.2018

Varajäsenet

Minna Arve

Kok.

Heikki Autto

Kok.

Thomas Blomqvist

RKP

Sirpa Hertell

Vihr.

Veronika Honkasalo

Vas.

Mira Karjalainen

Kesk.

Ari Korhonen

SDP

Kaisa Lepola

SDP

Tapani Mäkinen

Kok.

Pekka Pelttari

Kesk.

Minna Reijonen

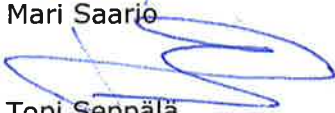
PS

Neeta Röppänen

SDP

Mari Saario

Vihr.

Topi Seppälä

Kesk.

Mari-Leena Talvitie, Oulu

Kok.

19.4.2018

Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Mauri Pekkarinen

Kesk.

Joona Räsänen

SDP

Markku Markkula

Kok.

19.4.2018

Muut läsnäolijat

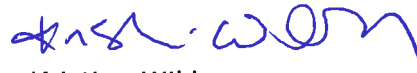
Jari Koskinen

Timo Reina

Hanna Tainio

Kristina Wikberg

Nina Eriksson

Timo Leivo

Esa Nieminen

Pirjo Vuorimo

Riitta Nevasola

19.4.2018

Muut läsnäolo-oikeutetut

Jenni Airaksinen

Kauko Aronen

Linda Grönqvist

Marja Honkakorpi

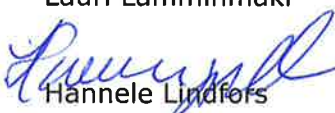
Jarkko Huovinen

Markku Jalonen

Tommi Karttaavi

Pi Krogell-Magni

Lauri Lamminmäki

Hannele Lindfors

Jarkko Majava

Tarja Myllärinen

Terhi Päivärinta

Henrik Rainio

Arto Sulonen

Arto Kortelainen

Timo Mykkänen

19.4.2018

Muut läsnäolo-oikeutetut

Railli Hilakari, KL-Kuntahankinnat Oy

Mikko Palmu, KPMG Oy Ab

Linda Suomalainen, KPMG Oy Ab

Kalle Nurminen, KPMG Oy Ab

Wilhelm Eklund, Dittmar & Indrenius

Kai Holkeri, Dittmar & Indrenius

Heidi Vierros, KPMG Oy Ab

19.4.2018

Kunnallissihteerit

Tiina Elo, Vihr.

Arto Heinonen, SDP

Mikko Koikkalainen, Vas

Heimo Konttinen, PS

Jouni Markkanen, Kok.

Helena Pakarinen, Kesk.

Mikko Rekimies, KD

Minna Osterholm, RKP

SUOMEN KUNTALIITTO RY

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1. – 31.12.2017

	sivuno
Toimintakertomus	1 - 2
Tuloslaskelma	3
Tase	4 - 5
Konsernin tuloslaskelma	6
Konsernin tase	7 - 8
Liitetiedot	9 - 18
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	19
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	20

Liitteet:
budjettivertailu

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2027 asti.

Osoite Toinen linja 14
 00530 HELSINKI

Y-tunnus 0926151-4
Kotipaikka Helsinki

SUOMEN KUNTALIITTO

Suomen Kuntaliitto -konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus 2017

Suomen Kuntaliitto ry:n (Y-tunnus 0926151-4) konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien tilinpäätöksen lisäksi KL-Kuntahankinnat Oy:n sekä Kuntaliiton omistaman Kuntaliitto Holding -konsernin tilinpäätökset. Kuntaliiton toimintaa on selvitetty vuosikertomuksessa erikseen ja toiminnasta on lisäksi annettu erillinen raportti valtuustolle. KT Kuntatyönantajien tuottojen ja kulujen yhteismäärä sisältyy Kuntaliiton tilinpäätökseen.

Suomen Kuntaliitto ry:n (emoyhdistys) tilinpäätös

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 17 153 094,92 euroa ylijäämäinen.

Konsernin ja emoyhdistyksen tilinpäätösten keskeiset tiedot ovat seuraavat:

	2017	2016
Tulos	(1000 euroa)	(1000 euroa)
Tilikauden ali-/ylijäämä (konserni)	16 671	-53 616
Suomen Kuntaliitto ry:n tilikauden ali-/ylijäämä, (emoyhdistys)	17 153	-37 212
Tytäryhtiöiden jakamat osingot yhteensä	4 800	1 550
Liikevaihto		
Varsinainen toiminta (konserni)	14 216	12 849
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	4 583	5 098
Varainhankinta (emoyhdistys)	18 949	18 943
Taseet		
Taseen loppusumma (konserni)	132 121	118 127
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	109 839	101 339
Henkilökunta (keskimäärin)		
Henkilökunta (konserni)	1043	982
Henkilökunta (Kuntaliitto)	162	165
Henkilökunta (KT Kuntatyönantajat)	54	54
Henkilökunta (tytäryhtiöt)	827	763

Liiton sijoitus- ja rahoitustoiminta on 17 243 409 euroa ylijäämäinen. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuston hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus on 17 070 969 euroa. Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus on 1 878 292 euroa.

Kuntaliiton tilikauden kulujäämä ennen sijoitus- ja rahoitustoimintaa on -90 314 euroa. KT Kuntatyönantajien tilityksen mukaiset tulot ja menot ovat 6 764 159 euroa.

Muutokset konsernirakenteessa

Osa FCG:n Ruotsissa toimivasta tytäryhtiöstä FCG SIPU International AB:stä sekä FCG ORGUT AB fuusioitiin FCG Swedish Development AB:ksi alkuvuodesta 2017. FCG SIPU International AB:n koulutukseen liittyvät toiminnot jatkuvat aiemmalla yhtiönimellä.

Olellaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

FCG Finnish Consulting Group Oy myi Viron tytäryhtiönsä FCG Invincta Oü:n helmikuussa 2018.

Toiminnan ja talouden riskit

Kunta- ja maakuntakenttää koskeva keskeinen rakenteiden ja lainsäädännön muutostyö jatkuu. Tämä aiheuttaa haasteita koko kuntakentälle ja edellyttää liitolta keskeistä roolia yhteiskunnallisena toimijana.

Kuntaliiton sijoitussuunnitelmassa on vahvistettu sijoitussalkun sijoitustuotteittaiset ja alueelliset valinnat. Tässä on pyritty löytämään mahdollisimman hyvä tuottotaso normaalitilanteessa käyttäen yleisiä riski-tuottoperiaatteita.

Vuoden 2018 toiminta ja talous

Vuoden 2018 talousarviossa on Kuntaliiton toiminnallisen tuloksen arvioitu olevan noin 176 627 euroa ylijäämäinen sijoitus- ja rahoitustuottojen jälkeen.

Henkilökunta

Kuntaliiton palveluksessa oli tilivuoden 2017 lopussa 227 henkilöä, joista 56 henkilöä hoiti KT Kuntatyönantajien tehtäviä. Palkkojen ja välittömien henkilöstösivukulujen yhteismäärä oli 16 987 701 euroa. Tästä on KT Kuntatyönantajien osuus 4 228 441 euroa. Henkilöstökertomus on erillisenä julkaisuna.

Ympäristönsuojelu

Kuntaliitto vaikuttaa ympäristöpäämäärien toteutumiseen edunvalvonnan kautta. Tässä pyritään tunnistamaan ja ottamaan huomioon kuntien kannalta olennaiset ympäristökysymykset ja ne pyritään sisällyttämään Kuntaliiton neuvontapalveluihin.

Hallitus ehdottaa, että Suomen Kuntaliitto ry:n 2017 tilikauden ylijäämä 17 153 094,92 euroa lisätään muuhun omaan pääomaan.

Helsingissä päivänä huhtikuuta 2018

Paatero Sirpa
puheenjohtaja
Rautio Sari I varapuheenjohtaja
Tölli Tapani II varapuheenjohtaja

Kankaanniemi Toimi
Kokko Annika
Korhonen Martti
Lehtonen Harri
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa
Lumela Meri
Lyly Lauri
Nylander Mikaela
Rantanen Tuomas
Rautava Risto
Sankelo Janne
Taponen Merja

TULOSLASKELMA

	2017		2016	
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		4 582 647,33		5 097 532,94
Kulut				
Henkilöstökulut	-12 759 260,66		-11 848 124,35	
Poistot	-33 183,87		-31 421,61	
Muut kulut	-10 829 777,30	-23 622 221,83	-168 815 491,98	-180 695 037,94
		-19 039 574,50		-175 597 505,00
KT Kuntatyönantajat				
Tuotot		6 764 158,85		8 220 886,27
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 228 440,61		-4 281 802,40	
Poistot	-2 131,56		-248 385,14	
Muut kulut	-2 533 586,68	-6 764 158,85	-3 690 698,73	-8 220 886,27
		0,00		0,00
Kulujäämä		-19 039 574,50		-175 597 505,00
Varainhankinta				
Tuotot		18 949 260,73		18 942 967,62
Kulujäämä		-90 313,77		-156 654 537,38
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	20 069 446,77		121 106 027,62	
Kulut	-2 826 038,08	17 243 408,69	-1 663 754,32	119 442 273,30
Tuotto-/Kulujäämä		17 153 094,92		-37 212 264,08
Tilikauden yli-/alijäämä		<u>17 153 094,92</u>		<u>-37 212 264,08</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2017	31.12.2016
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	4 133,24	7 439,96
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	115 237,17	115 237,17
Koneet ja kalusto	175 253,69	198 531,28
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>346 691,80</u>	<u>346 691,80</u>
	637 182,66	660 460,25
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	35 343 366,67	35 343 366,67
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	3 583 386,90	3 583 386,90
Muut osakkeet ja osuudet	972 848,83	972 848,83
Muut saamiset	<u>535 718,58</u>	<u>535 718,58</u>
	40 435 320,98	40 435 320,98
Pysyvät vastaavat yhteensä	41 076 636,88	41 103 221,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/Tavarat	132 299,00	71 247,52
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 119 753,41	1 029 746,41
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	402 390,17	206 346,53
Muut saamiset, lyhytaikainen	180 176,46	1 822 037,66
Siirtosaamiset	<u>1 272 781,22</u>	<u>736 340,54</u>
	2 975 101,26	3 794 471,14
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	65 431 593,91	56 247 981,30
Rahat ja pankkisaamiset	<u>223 128,44</u>	<u>122 229,39</u>
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	68 762 122,61	60 235 929,35
Vastaavaa yhteensä	<u><u>109 838 759,49</u></u>	<u><u>101 339 150,54</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2017	31.12.2016
V a s t a t t a v a a		
Peruspääoma	16 818 792,65	16 818 792,65
Muu oma pääoma	55 193 737,89	92 406 001,97
Tilikauden yli- / alijäämä	17 153 094,92	-37 212 264,08
OMA PÄÄOMA	<u>89 165 625,46</u>	<u>72 012 530,54</u>
 PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	8 681 500,00	9 386 000,00
 VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	386 805,28	515 382,82
Ostovelat	799 296,63	635 538,41
Velat saman konsernin yrityksille	6 589 274,89	14 738 863,70
Muut velat	396 448,39	432 983,13
Siirtovelat	3 819 808,84	3 617 851,94
	<u>11 991 634,03</u>	<u>19 940 620,00</u>
 Vieras pääoma yhteensä	11 991 634,03	19 940 620,00
 Vastattavaa yhteensä	<u><u>109 838 759,49</u></u>	<u><u>101 339 150,54</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO**KONSERNI (1000 euroa)****TULOSLASKELMA**

	Liitetieto			
	no			
	1-3	2017		2016
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		14 216		12 849
Kulut				
Henkilöstökulut	-17 567		-16 438	
Poistot	-632		-684	
Muut kulut	-11 593	-29 792	-168 593	-185 715
		-15 576		-172 866
KT Kuntatyönantajat				
Tuotot		6 764		8 221
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 228		-4 282	
Poistot	-2		-248	
Muut kulut	-2 534	-6 764	-3 691	-8 221
		0		0
Kulujäämä		-15 576		-172 866
Varainhankinta				
Tuotot		18 949		18 943
Kulujäämä		3 374		-153 923
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4			
Tuotot		98 602	181 131	
Kulut		-85 304	-80 825	100 306
Tilikauden ali-/yli jäämä		16 671		-53 616

SUOMEN KUNTALIITTO**KONSERNI (1000 euroa)****TASE 31.12.2017**

VASTAAVAA	Liitetiedot	2017		2016	
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	6				
Aineettomat oikeudet		46		93	
Muut pitkävaikutteiset menot		874		399	
Konserniliikearvo		<u>6 785</u>	7 705	<u>6 712</u>	7 205
Aineelliset hyödykkeet	7				
Maa- ja vesialueet		207		227	
Rakennukset ja rakennelmat		0		10	
Koneet ja kalusto		2 380		3 021	
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>370</u>	2 957	<u>372</u>	3 630
Sijoitukset	8				
Lainasaamiset		536			
Osuudet saman kons yritysissä		434			
Osuudet omistusyhteisyritysissä		339		536	
Osakkeet ja osuudet		1576		531	
Muut saamiset		<u>168</u>	3 053	<u>1 735</u>	2 802
Pysyvät vastaavat yhteensä			13 715		13 636
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		67		27	
Valmiit tuotteet/Tavarat		<u>132</u>	199	<u>71</u>	98
Lyhytaikaiset saamiset	10				
Myyntisaamiset		16 664		16 264	
Lainasaamiset		62		137	
Siirtosaamiset		13 556		10 412	
Muut saamiset		<u>838</u>	31 121	<u>2 415</u>	29 228
Rahoitusarvopaperit	11				
Muut arvopaperit		<u>70 194</u>	70 194	<u>61 425</u>	61 425
Rahat ja pankkisaamiset			<u>16 892</u>		<u>13 739</u>
Vaihtuvat vastaavat yhteensä			118 407		104 491
Vastaavaa yhteensä			<u><u>132 121</u></u>		<u><u>118 127</u></u>

KONSERNI (1000 euroa)

VASTATTAVAA		2017	2016	
OMA PÄÄOMA	12			
Peruspääoma		16 819	16 819	
Edell.tilikaus.ylijäämä		53 524	107 275	
Tilikauden ali-/ylijäämä		<u>16 671</u>	<u>-53 616</u>	70 478
VÄHEMMISTÖOSUUS			513	53
PAKOLLISET VARAUKSET	13		8 935	9 653
VIERAS PÄÄOMA	14			
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta		4 331	4 037	
Laskennalliset verovelat		<u>319</u>	<u>283</u>	4 320
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot		7 297	5 617	
Ostovelat		4 475	4 287	
Lainat rahoituslaitoksilta		1 288	7 369	
Siirtovelat		13 655	12 428	
Muut lyhytaikaiset velat		<u>4 295</u>	<u>3 923</u>	33 623
Vieras pääoma yhteensä			35 660	37 943
Vastattavaa yhteensä		<u>132 121</u>	<u>118 127</u>	

SUOMEN KUNTALIITTO KONSERNI

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

31.12.2017

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Suomen Kuntaliiton tilinpäätös ja konsernitilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja muiden tilinpäätösten laadintaan vaikuttavien säännösten mukaan.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus

Rakennukset	20-30 vuotta
Rakennuksissa olevat koneet	20-30 vuotta
Tutkimusalus	15 vuotta
Laboratoriokalusto	7 vuotta
Toimistokalusteet	7 vuotta
Ajoneuvot	4 vuotta
ATK-laitteet	3 vuotta
Ohjelmistot	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Konsernin liikearvo	5-10 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

* Konserni liikearvon vaikutusaika on katsottu olevan 10 vuotta 5 vuoden sijaan.

KT Kuntatyönanantajien käyttöomaisuushankinnat poistetaan kokonaan hankintavuonna tilivuositain tasattavien kuntakohtaisten maksuosuuksien vuoksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on aktivoitu varovaisuuden periaatetta noudattaen välittömään hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Pitkän valmistusajan vaativien hankkeiden tuloutus

FCG-konserni: Projektit, joilla on kiinteä budjetti, kirjataan tuotoksi tehdyn työn mukaan varovaisesti siihen asti kun budjettia on käytettävissä. Budjetin ylittävät työt ja kulut kirjataan projektin kuluksi. Näitä vastaavia tuottoja ei jaksoteta. Muut hankkeet tuloutetaan juoksevasti laskutuksen mukaan.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuonna.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Suomen Kuntaliiton konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien lisäksi liiton kokonaan omistaman tytäryhtiön KL-Kuntahankinnat Oy:n tilinpäätökset sekä Kuntaliiton 100 % omistaman Kuntaliitto Holding- konsernin tilinpäätös. Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty SIPU AB-nimistä 60%:sti omistettua yhtiötä. Yhdistelemättä jättäminen perustuu kirjanpitolain 6 luvun 3 pykälän 1. kohtaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernin sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyhtiöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta on esitetty rahoitus- ja sijoituserissä.

Tuloslaskelmassa tytäryhtiöt on yhdistetty siihen toimintoon, johon ne luonteensa vuoksi kuuluvat. KL-Kuntahankinnat Oy, KL-Kustannus Oy, KL-Tarkastuspalvelut Oy, Kuntaliitto Holding Oy ja Kuntaliitto Palvelut Oy liiton varsinaiseen toimintaan, FCG Finnish Consulting Group -konserni ja sen tytäryhtiöt sekä Kunta-Efeko Oy sijoitustoimintaan.

Toimintokohtaisiin eriin tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden tuotot tuottoihin ja kulut ao. kuluihin. Toiminnanaloille on kohdistettu toiminnan erilliskulut. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden rahoitustuotot ja -kulut sekä sijoitustoimintaa palvelevien tytäryhtiöiden tulos.

Tuloverot

Verot on esitetty sijoitustoiminnan kuluina.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Kertyneistä poistoeroista on laskettu laskennallinen verovelka.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Noteeraamattomien valuuttojen osalta on käytetty liikepankkien ohjeellisia kurssseja. Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskipäivän kurssiin ja taseet on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja kurssiero sisältyy tilikauden voittoon.

Konsernin sisäisen omistuksen eliminoinnista syntyvä muuntoero on esitetty edellisten vuosien voittovaroista.

Eläkevastuut

Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kevan kautta, lukuun ottamatta FCG Finnish Consulting Group Oy:tä, jonka eläkevakuutukset on hoidettu työeläkevakuutusyhtiöiden kautta.

Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärä. Kokonaismäärä jaetaan jäsenyhteisöjen maksettavaksi sen perusteella, miten paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on kertynyt kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä. Eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärä vuonna 2017 on yhteensä 663 miljoonaa euroa (vuonna 2016 yhteensä 880 miljoonaa euroa). (Lähde: Keva.fi)

Kuntaliiton ja KL-Kustannus Oy:n eläkevastuu on arvioitu Finanssivalvonnan säännösten mukaan tehdyn laskelman perusteella ja kirjattu pakolliseksi varaukseksi. Kuntaliiton vastuun kokonaismääräksi on arvioitu 8,8 milj. euroa. Tästä varauksesta on vähennetty KT Kuntatyönantajien lainsäädännön perusteella, kuntien vastuulla oleva 1,3 milj. euroa.

Koko konsernin eläkemenoperusteinen varaus on tilinpäätöshetkellä 7,6 milj. euroa. Eläkevastuu KUEL:n ulkopuolisista varhennetuista eläkkeistä esitetään pakollisena varauksena. Liitolla ei ole muita kattamattomia eläkevastuita.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuloslaskelman liitetiedot (1000 €)

1 Liitetiedot henkilöstöstä

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017 henkilöä	2016 henkilöä	2017 henkilöä	2016 henkilöä
1.1 Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	1 043	982	216	219
KT Kuntatyönantajien osuus	54	54	54	54

1.2 Henkilöstökulujen erittely

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-49 338	-47 962	-14 029	-14 080
Eläkekulut	-7 866	-6 521	-2 417	-1 249
Muut henkilösivukulut	-2 604	-2 967	-542	-801
Henkilöstökulut	-59 808	-57 450	-16 988	-16 130

Henkilöstökulut sisältyvät
tuloslaskelmaan seuraavasti:

Kunnallinen edunvalvonta	-17 567	-16 438	-12 759	-11 848
KT Kuntatyönantajat	-4 228	-4 282	-4 228	-4 282
Sijoitustoiminta	-38 012	-36 731	0	0
	-59 808	-57 450	-16 988	-16 130

1.3 Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkat, hallituksen-, työvaliokunnan ja valtuuston palkkiot	2 762	2 599	869	869
---	-------	-------	-----	-----

2 Poistot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Poistojen kokonaismäärä				
Aineettomat hyödykkeet	-3 667	-3 010	3	2
Rakennukset ja rakennelmat	0	-7	0	0
Koneet ja kalusto	-802	-1 144	32	277
	-4 470	-4 161	35	280

Poistot sisältyvät tuloslaskelman eriin seuraavasti:

Kunnallinen edunvalvonta	-632	-684	33	31
KT Kuntatyönantajat	-2	-248	2	248
Sijoitustoiminta	-3 835	-3 228	0	0
	-4 470	-4 161	35	280

3 Kokonaistuotot ja -kulut

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Varsinaisen toiminnan tuotot	20 980	21 070	11 347	13 318
Varainhankinta	18 949	18 943	18 949	18 943
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	98 602	181 131	20 069	121 106
Tuotot yhteensä	138 531	221 144	50 366	153 367
Varsinaisen toiminnan kulut	-36 556	-193 936	-30 386	-188 916
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-85 304	-80 825	-2 826	-1 664
Kulut yhteensä	-121 860	-274 760	-33 212	-190 580
Tilikauden tulos	16 671	-53 616	17 153	-37 212

3.1 Tilintarkastajan palkkiot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Tilintarkastuspalkkiot	181	148	46	40
Vero-,lakineuvonta	191	241	0	193
Muut palkkiot	161	5	57	5
	<u>533</u>	<u>394</u>	<u>103</u>	<u>238</u>

4 Sijoitus- ja rahoitustoiminta

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Tuotot				
Osinkotuotot	278	1 607	3 523	1 607
Korkotuotot	5	124	28	127
Myyntivoitot	15 140	1 205	14 442	1 205
Arvonpalautukset rahoitusarvopapereista	2 077	1 417	2 077	1 363
Muut rahoitustuotot	1 010	99 495	0	116 804
Tuotot yhteensä	<u>18 510</u>	<u>103 848</u>	<u>20 069</u>	<u>121 106</u>
Kulut				
Korkokulut	-176	-45	-19	-33
Muut rahoituskulut	-49	-894	-15	-690
Myyntitappiot, arvopaperit	-1 088	-64	-897	-64
Arvonlennukset rahoitusarvopapereista	-2 058	-722	-1 894	-876
Kulut yhteensä	<u>-3 372</u>	<u>-1 725</u>	<u>-2 826</u>	<u>-1 664</u>
Liiketoiminnan tulos	-1 340	-1 779		
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	0	-37		
Yhteensä	<u>-1 340</u>	<u>-1 816</u>		
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä			17 243	119 442

4.1 Liiketoiminta eriteltynä

	Konserni	
	2017	2016
Liikevaihto	79 574	76 602
Liiketoiminnan muut tuotot	517	591
Materiaalit ja palvelut	-17 705	-16 156
Henkilöstö- ja muut henkilösivukulut	-38 012	-36 731
Poistot ja arvonalentumiset	-3 835	-3 228
Liiketoiminnan muut kulut	-20 515	-21 141
Liikevoitto	<u>23</u>	<u>-63</u>
Rahoitustuotot ja -kulut	501	-417
Verot	-1 841	-1 347
Vähemmistön osuus	-23	47
Tilikauden voitto	<u>-1 340</u>	<u>-1 779</u>

5 Tilinpäätössiirrot

	Konserni	
	2017	2016
Tuloverot	-1799	-1393
Laskennallisen verosaamisen muutos	-1	-5
Poistoero	-68	-29
Ruotsin vapaaehtoinen varaus	27	55
	<u>-1841</u>	<u>-1373</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot (1000 €)

PYSYVÄT VASTAAVAT

6 Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	2 033	2 366	10	0
Lisäykset	33	19	0	10
Vähennykset	-1	-352		
Hankintameno 31.12.	2 065	2 033	10	10
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 968	-2 199	-2	0
Luovutusten kertyneet poistot	1	328		
Tilikauden poisto	-58	-97	-3	-2
Kertyneet poistot 31.12.	-2 025	-1 968	-6	-2
Kirjanpitoarvo 31.12.	40	65	4	7

Liikearvo

Hankintameno 1.1.	1 106	1 116
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-7	-10
Hankintameno 31.12.	1 099	1 106
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 077	-1 047
Luovutusten kertyneet poistot	7	8
Tilikauden poisto	-22	-38
Kertyneet poistot 31.12.	-1 092	-1 077
Kirjanpitoarvo 31.12.	6	29

Konserniliikearvo

Hankintameno 1.1.	18 133	16 442
Vähennys	0	0
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	3 250	0
Lisäykset	105	1 691
Hankintameno 31.12.	21 489	18 133
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-11 422	-8 684
Tilikauden poisto	-3 282	-2 738
Kertyneet poistot 31.12.	-14 704	-11 422
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 785	6 712

Kehittämismenot

Hankintameno 1.1.	
Lisäys	150
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	580
Vähennys	-11
Hankintameno 31.12.	719
Kertyneet poistot	
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	-55
Tilikauden poistot	-163
Kertyneet poistot 31.12.	-218
Menojäännös 31.12.	501

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	4 374	4 353
Lisäykset	106	92
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	13	
Vähennykset	-11	-71
Hankintameno 31.12.	4 482	4 374
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-3 975	-3 909
Vähennysten kertyneet poistot	9	71
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	-1	
Tilikauden poisto	-142	-137
Kertyneet poistot 31.12.	-4 109	-3 975
Kirjanpitoarvo 31.12.	373	399

7 Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet, liittymismaksut

Hankintameno 1.1.

Luovutukset

Hankintameno 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

Konserni**2017****2016****Emoyhdistys****2017****2016**

227

1 264

115

115

-19

-1 037

0

0

207

227

115

115

207

227

115

115

Rakennukset ja rakennelmat

Hankintameno 1.1.

Lisäykset

Luovutukset

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1

Vähennysten/luovutusten kertyneet poistot

Tilikauden poisto

Kertyneet poistot 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

87

21 708

0

0

-43

-21 621

44

87

-76

-6 514

33

6 445

0

-7

-44

-76

0

10

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.

Lisäykset

Lisäys, uudet tytäryhtiöt

Vähennykset

Väh. Yrit sis siirrosta

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot ja arvonalennukset

Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt

Vähennysten kertyneet poistot

Tilikauden poisto

Luovutusten kertyneet poistot

Kertyneet poistot 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

11 044

11 091

521

261

840

1 421

60

369

119

206

-1 928

-1 674

-61

-109

-21

0

10 055

11 044

521

521

-8 023

-7 708

-323

-122

-24

-206

1 174

1 036

9

-802

-1 144

-32

-277

0

0

0

77

-7 675

-8 023

-345

-323

2 380

3 021

175

199

Muut aineelliset hyödykkeet

Hankintameno 1.1.

Lisäys

Lisäys, uudet tytäryhtiöt

Vähennys

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot 1.1.

Vähennysten kertyneet poistot

Tilikauden poistot

Kertyneet poistot 31.12.

Menojäännös 31.12.

372

367

347

347

3

5

1

-7

370

372

347

347

0

0

0

0

0

0

370

372

8 Sijoitukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Hankintameno 1.1.	2 802	38 094	40 435	77 254
Lisäykset	516	82	0	23 541
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	166			
Vähennykset	-432	-35 373	0	-60 360
Hankintameno 31.12.	3 053	2 802	40 435	40 435

8.1 Kuntaliiton tytäryhtiöosakkeet

	Kpl	Konsernin omistus- osuus %
KL-Kuntahankinnat Oy, Helsinki	2 500	100 %
Kuntaliitto Holding Oy, Helsinki	338 280	100 %

8.2 Omistukset konserniyrityksissä

	Kpl	
Kuntaliitto Holding Oy tytäryhtiöt:		
Kuntaliitto Palvelut Oy, Helsinki	2500	100 %
KL-Tarkastuspalvelut Oy, Helsinki	4	100 %
Kunta-Efeko Oy, Helsinki	1 000	100 %
KL-Kustannus Oy, Helsinki	100	100 %
FCG Finnish Consulting Group Oy, Helsinki	18 480 538	100 %
FCG Finnish Consulting Group Oy tytäryhtiöt:		
FCG Koulutus Oy		100 %
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy		100 %
FCG Konsultointi Oy		100 %
FCG International Oy		100 %
FCG International Danismanlik Hizmetleri Limited Sirketi, Turkki		100 %
FCG City Portal Oy		80 %
FCG-Kuntarekry Oy, Helsinki		100 %
FCG Prodacapo Group Oy		78,5 %
FCG Prodacapo Finland Oy (entinen FCG Datawell Oy)		78,5 %
Nirvaco AS, Norja		78,5 %
FCG Prodacapo Sweden AB		78,5 %
FCG Prodacapo SYD AB (ent. Datawell Ab), Ruotsi		78,5 %
Bellis-Jones Hill Ltd, Englanti		78,5 %
Bellis-Jones, Hill & Prodacapo Ltd		78,5 %
FCG SIPU International AB, Ruotsi		100 %
SIPU AB, Ruotsi		60 %
Oma pääoma 31.8.2016	24 324	
Tulos 1.9.2015-31.8.2016	-27,11	
FCG Anzdec Ltd, Uusi Seelanti		100 %
FCG Oü Invicta, Viro		100 %
Finnish Consulting Group SRL, Romania		100 %
POVVIK EAD, Bulgaria		100 %
LLC Finnish Consulting Group, Ukraina		100 %
FCG Swedish Development AB, Ruotsi		100 %
Orgut Finland Oy		100 %
Orgut UK Ltd, Iso-Brinannia		100 %
Orgut Consulting Ltd, Kenia		98 %
Finnish Consulting Group Asia Pte. Ltd, Singapore		100 %

8.3 Osuudet omistusyhteisyrityksissä

	Konsernin omistus- osuus %	Viimeksi laaditun tilinpäät. mukainen oma pääoma	voitto/tappio
Oü Projektkeskus, Viro	27,3 %	2914	-1658
Kiinteistö Oy Södra Bergbacka	21,7 %	1444	0

VAIHTUVAT VASTAAVAT

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
9 Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet				
Hankintameno 1.1.	98	151	71	102
Lisäys	101	5	61	0
Vähennys	0	-58	0	-30
Hankintameno 31.12.	199	98	132	71
10 Lyhytaikaiset saamiset				
	2017	2016	2017	2016
10.1 Myyntisaamiset	16 664	16 264	1 120	1 030
10.2 Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset	0	0	300	85
Muut saamiset	0	0	102	121
			402	206
10.3 Siirtosaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset				
Muut lyhytaikaiset saamiset				
Kuntien maksuosuudet	140	1 787	40	1787
Muut	698	628	140	16
	838	2 415	180	1802
Lyhytaikaisten siirtosaamisten olennaiset erät				
Projektirahoitus	10 250	8 331	659	526
Vuokrat	241	230	0	0
Palkkionpalautukset	119	32	119	32
Rahoitusarvopaperit, avoin tapahtuma	339	0	339	0
Verosaamiset	103	284	0	0
Laskennallinen verosaaminen	51	53	0	0
Työttömyysvakuutuspalautus	77	37	25	37
Henkilöstöön liittyvät saamiset	385	448	64	66
Siirtyvä laskutus	95			
Muut	1 897	996	67	94
	13 556	10 412	1 273	756
11 Rahoitusarvopaperit				
	2017	2016	2017	2016
Muut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo 31.12.	70 202	61 425	65 432	56 248
Markkina-arvo	71 007	70 873	66 219	65 538
	805	9 449	788	9 290

Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia rahastosijoituksia. Rahoitusarvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alempan markkina-arvoon.

Rahat ja pankki saamiset

Konsernilla on käytössään konsernipankkitili, jonka omistaja on konsernin emoyhtiö. Tilinpäätöshetkellä tytäryhtiöiden tilien varat/velat raportoidaan emoyhtiön rahavaroissa. Vastaavasti tytäryhtiöissä tilin varat/velat esitetään lyhytaikaisissa saamisissa/veloissa emoyhtiölle.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1000 €)

	Konserni		Emoyhdistys	
12 Oman pääoman ja rahastojen muutokset	2017	2016	2017	2016
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoma 31.12.2015	16 819	16 819	16 819	16 819
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1. oikaisut ed.vuosien tulokseen	50 588	104 148	55 194	92 406
	3 071	199	0	0
Muuntoeron muutos	-135	-143		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	53 659	104 204	55 194	92 406
Tilikauden voitto (tappio)	16 671	-53 616	17 153	-37 212
Oma pääoma yhteensä	87 014	67 407	89 166	72 013

	Konserni		Emoyhdistys	
13 Pakolliset varaukset	2017	2016	2017	2016
Eläkevaraus	8 912	9 624	8 682	9 386
Muut pakolliset varaukset	23	29		
Eläkevaraukset ovat työnantajan maksamia lisäeläkkeitä varten sekä varautuminen eläkemenoperusteiseen maksuun	8 935	9 653		

14 VIERAS PÄÄOMA

Vieraaseen pääomaan kuuluvat olennaiset erät

	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Projektitoimintaan liittyvät ennakot	7 289	5 617	387	515
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	0	0	404	517
Muut velat	0	0	6 185	14 222
	7 289	5 617	6 589	14 739
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Lomapalkkavelka sos menoineen	8 700	8 422	3 064	3 103
Projektitoimintaan liittyvät velat	2 680	2 219	30	30
Verot	153	585	0	0
Korot	15			
Muut siirtovelat	2 106	1 202	726	485
	13 655	12 428	3 820	3 618

15 Kuntaliiton taseeseen sisältyvät KT

Kuntatyöntekijöiden saatavat ja velat

	Emoyhdistys	
	2017	2016
Lyhytaikaiset saatavat		
Myyntisaatavat	363	361
Muut saamiset	757	0
Maksusuudet	140	1 787
Siirtosaamiset	168	165
	1 427	2 314
Pakolliset varaukset, eläkevastuut	449	467
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	115	86
Muut velat	81	970
Lomapalkkavelka sos menoineen	713	723
Siirtovelat, muut	70	67
	1 427	2 314

16 Vakuudet ja vastuusitoumukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2017	2016	2016	2016
Samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden puolesta annettu vakuus				
Yrityskiinnitykset *	15001	15 001	0	0
*) annettu rahoituslimiitin ja pankkitakausten vakuudeksi				
Leasingvastuut	Konserni		Emoyhdistys	
Leasing sopimusten maksamatta olevat määrät				
	2017	2016	2017	2016
Erääntyy seuraavana vuonna	1108	695	172	
Myöhemmin maksettavat	1030	874	154	
Yhteensä	2 138	1 570	325	
Toimitilojen vuokravastuut				
Erääntyy seuraavana vuonna	1 904	2 979		
Myöhemmin maksettavat	8 983	17 123		
Yhteensä	10 887	20 103		
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	-7	-37		
Nimellisarvo	975	3525		
Pitkäaikaiset lainat, jotka erääntyvät 5 vuoden jälkeen				
Velat saman konsernin yhteisölle	2 389	2 389		
Muut velat	0	0		
Korvausvastuu				
Gustavelund-kokoushotellirakennuksen peruskorjaus-				
kustannukset enintään 500 000 euroa ja 70%				
korjauskustannuksista.				
Kuntaliiton osuus 52,94%		260		
Kuntaliitto Palvelut Oy:n osuus 47,06%		235		
		495		

Lähipiiritapahtumia koskevat liitetiedot

Kuntaliitto-konsernin emoyhteisö on Suomen Kuntaliitto ry, jonka lähipiiriin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt, joissa Suomen Kuntaliitto ry suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa, liiton ja yhtiöiden hallitusten jäsenet ja varajäsenet, liiton valtuuston puheenjohtajisto, liiton ja yhtiöiden toimitusjohtajat, varatoimitusjohtajat, liiton hallintojohtaja sekä heidän perheenjäsenensä sekä sellaiset yhtiöt, yhdistykset tai säätiöt joissa em. lähipiiriin kuuluva henkilö käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa.

Kaikki lähipiirin kanssa tehdyt liiketoimet ovat olleet markkinaehtoisia.

Kunta-Efeko Oy:llä on FCG Finnish Consulting Group Oy:n kanssa sopimus, jossa FCG sitoutuu ostamaan Kunta-Efeko Oy:n henkilöstön työpanoksen ja vastineeksi vastaa näiden henkilöiden palkka-, toimitila- ja työvälinekustannuksista.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Suomen Kuntaliitto ry:n konsernitilinpäätös säilytetään osoitteessa:
Toinen linja 14, 00530 Helsinki.

SUOMEN KUNTALIITTO**KÄYTETYT TOSITELAJIT JA -NUMEROT 2017****TOSITELAJI**

2 OSTOLASKUT	Aditron pilvipalvelussa
3 MYYNTELASKUT	Aditron pilvipalvelussa
4 PALKAT	paperitositteet
5 PALKKIOT	paperitositteet
6 PANKKITOSITTEET	paperitositteet
8 MUISTIOTOSITTEET, TILISIIRROT	paperitositteet
9 SISÄISET MUISTIOT	paperitositteet
12 OSTOMAKSUT	paperitositteet
13 MYYNTEISUORITUKSET	paperitositteet
14 KORTTIMAKSUTOSITTEET	paperitositteet
15 TRAVEL	Aditron pilvipalvelussa
20 BRYSELIN TOIMISTO	paperitositteet

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

PÄIVÄKIRJA	Aditron pilvipalvelussa
PÄÄKIRJA	Aditron pilvipalvelussa
TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA	sähköisenä tiedostona
MYYNTIRESKONTRA TIETOKONETULOSTEINA	Aditron pilvipalvelussa
OSTORESKONTRA TIETOKONETULOSTEINA	Aditron pilvipalvelussa
PALKKAKIRJANPITO	paperitulosteina
PALKKIOKKIRJANPITO	paperitulosteina
KÄYTTÖOMAISUUS	Aditron pilvipalvelussa

SUOMEN KUNTALIITTO**TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N HALLITUS

Helsingissä päivänä huhtikuuta 2018

Paatero Sirpa
hallituksen puheenjohtaja

Rautio Sari
I hallituksen varapuheenjohtaja

Tölli Tapani
II hallituksen varapuheenjohtaja

Kankaanniemi Toimi

Kokko Annika

Korhonen Martti

Lehtonen Harri

Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa

Lumela Meri

Lyly Lauri

Nylander Mikaela

Rantanen Tuomas

Rautava Risto

Sankelo Janne

Taponen Merja

Jari Koskinen
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä päivänä huhtikuuta 2018

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Heidi Vierros
KHT

SUOMEN KUNTALIITTO

TULOSLASKELMA 1000 €

	Talousarvio 2017		2017		2016	
Varsinainen toiminta						
Kunnallinen edunvalvonta						
Tuotot		3 337		4 583		5 098
Kulut						
Henkilöstökulut	-13 345		-12 759		-11 848	
Poistot	-27		-33		-31	
Muut kulut	-10 171	-23 543	-10 830	-23 622	-168 815	-180 695
		-20 206		-19 040		-175 598
KT Kuntatyönantajat						
Tuotot		6 991		6 764		8 221
Kulut						
Henkilöstökulut	-4 282		-4 228		-4 282	
Poistot	0		-2		-248	
Muut kulut	-2 709	-6 991	-2 534	-6 764	-3 691	-8 221
Kulujäämä		-20 206		-19 040		-175 598
Varainhankinta						
Tuotot		18 937		18 949		18 943
Kulujäämä		-1 269		-90		-156 655
Sijoitus- ja rahoitustoiminta						
Tuotot	1 600		20 069		121 106	
Kulut	0	1 600	-2 826	17 243	-1 664	119 442
Tilikauden ali/ylijäämä		331		17 153		-37 212

Kuntaliiton vuoden 2017 vuosikertomuksen pohja-aineisto

Kuntaliiton hallitus 19.4.2018

Lopullinen vuosikertomus työstetään verkkosivustoksi tämän aineiston pohjalta

Onnistumisia ja epävarmuutta

Vuosi 2017 oli demokratian juhlaa niin kunnissa kuin Kuntaliitossa. Huhtikuussa järjestetyissä kuntavaaleissa valittiin kaikkiaan 8999 valtuutettua Manner-Suomen 295 kuntaan. Vaikka vaalit käytiin epävarmuudessa siitä, miltä tulevaisuuden kuntien tehtävät näyttävät, äänestysprosentti saatiin silti nousemaan puolella prosenttiyksiköllä 58,8 prosenttiin.

Kuntaliitto tuki ehdokkaiden, puolueiden ja kuntien vaalityötä omalla äänestysaktivointikampanjallaan. Vaali-iltana media ja puoluejohto kerääntyivät seuraamaan valtakunnallisia vaalituloksia kuntien ja Kuntaliiton omaan taloon Helsingin Kallioon Kuntatalolle.

Vaalituloksen varmistumisen jälkeen alkoi Kuntaliiton uuden valtuuskunnan kokoaminen. Ensimmäistä kertaa liiton historiassa valtuuskunnan jäsenet valittiin vaalipiirikohtaisilla äänestyksillä. Uuden 76-jäsenisen valtuuskunnan vaali käytiin vuoden 2017 lopulla.

Kunnille vuosi 2017 oli monin paikoin onnistunut. Piristynyt suhdannetilanne sekä useat kuntataloutta muokanneet uudistukset ja säästöt kirittivät talouden tunnuslukuja ennätyksellisen vahvaksi. Myös kuntien velkaantuminen kääntyi hienoiseen laskuun.

Syksyllä 2017 valmistuneen tutkimuksemme mukaan 90 prosenttia kuntalaisista on tyytyväisiä kuntien palveluihin, ja tyytyväisyys on kasvanut viime vuosina. Hyvinvoinnin ja terveyden sekä alueen elinvoiman edistämiseksi tehdään kunnissa töitä hartiavoimin. Kuntaliitto on tukenut kuntien arvokasta työtä edunvalvonnallaan, kehittämisprojekteillaan sekä palveluillaan.

Samalla kun juhlittiin satavuotiasta Suomea, valmisteltiin maamme historian mittavinta julkisen hallinnon uudistusta, maakunta- ja sote-uudistusta. Sen myötä noin puolet kuntien tehtävistä ja tuloista on siirtymässä 18 maakuntaan.

Nostimme valmisteluun esiin uudistuksen ongelmia esimerkiksi maakuntien itsehallintoon, kuntien ja maakuntien rahoitukseen sekä yhdyspintakysymyksiin liittyen. Esitimme ratkaisumalleja omaisuussirtojen ja valinnanvapauden toteuttamiseksi kestäväällä tavalla ja nostimme keskusteluun uudistukseen liittyviä EU-oikeudellisia haasteita. Lisäksi tuimme kuntia ja alueita muutoksen valmistelussa. Tätä työtä jatkamme vuonna 2018.

Vuonna 2017 Kuntaliitto käänsi katseensa entistäkin tiiviimmin asiakaskenttensä tarpeisiin. Aloitimme uuden asiakkuusmallin kehittämisen olemassa olevien verkostojen pohjalta. Jäsenet ovat tärkein voimavaramme, ja sitä yhteyttä tiivistämme yhä tulevaisuudessa.

Kuntaliiton tehtävä on pohjimmiltaan yksinkertainen: teemme töitä sen eteen, että jokaisen suomalaisen on hyvä elää omassa asuinkunnassaan. Käytännössä tämä perustehtävä näkyy mittavana ja monipuolisena valikoimana edunvalvontaa, kehittämistä ja palveluja.

Kuntaliiton toiminnan vahvuus on kuntien ja alueiden paikallisen elämän tuntemuksessa. Sitä pyrimme vahvistamaan ja sen moniäänisyyden tuomaan esiin yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa myös vuonna 2018.

Jari Koskinen
Kuntaliiton toimitusjohtaja

Suomen Kuntaliitto

Suomen vaikuttavimpia edunvalvontajärjestöjä.

Jäsenenä kaikki Suomen kunnat.
Palvelusopimus mm. maakuntien,
koulutuskuntayhtymien ja sairaanhoitopiirien kanssa.

230 asiantuntijaa: laki, talous, sote, elinvoima,
ympäristö, tietoyhteiskunta, sivistys.

Ydintehtävinä edunvalvonta, kehittäminen ja palvelut.

Rahoitus pääosin jäsenmaksuista, maksuperusteina
asukasluku ja verotulot.

Kuntaliitto-konserni:

FCG, KL Kustannus Oy, KL Kuntahankinnat Oy,
Kuntaliitto Holding Oy, Kuntaliitto Palvelut Oy

Kuntaliiton organisaatio

Toimitusjohtaja Jari Koskinen

Varatoimitusjohtaja Timo Reina

Varatoimitusjohtaja Hanna Tainio

Ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat

KT Kuntatyönantajat

Lakiasiat

Viestintä

Kuntatalous

Tietoyhteiskunta

Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

Alueet ja yhdyskunnat

Sosiaali ja terveys

Henkilöstöasiat

Opetus ja kulttuuri

Hallintopalvelut

Kuntaliiton ja kuntien vuosi 2017

TAMMIKUU

Käynnistimme yhdessä Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun ja Oulun sekä valtion kanssa laittoman maassa oleskelun tilannekuvaryhmän tapaamiset. **Ryhmä edistää tiedonvaihtoa laittoman maassa oleskelun tilanteesta.**

HELMIKUU

Kuntaliiton Talous- ja rahoitusfoorumi keräsi laivaseminaariin **544** osanottajaa.

Julkaisimme **Kuntatalouden jakoavain** -työkalun, jolla kunnat voivat arvioida taloutensa kehitystä sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen.

MAALIS-JOULUKUU

Sote- ja maakuntauudistuksen lakipaketti eteni eduskunnan käsittelyyn.

Kuntaliiton asiantuntijat olivat kuultavana lakipaketista **yli 30 kertaa** eduskunnan valiokunnissa. Kuulemisista viestittiin aktiivisesti mm. videoilla.

HUHTIKUU

Hallituksen puoliväliriihessä Kuntaliitto teki töitä mm. sen eteen, että **varhaiskasvatismaksujen alennukset** saatiin suurelta osin kompensoitua kuntien yhteisöverosuutta sekä valtionosuuksia korottamalla.

TOUKOKUU

Kuntaliitto selvitti kuntalaisten mielipiteitä palveluista kuntalaiskyselyllä, johon vastasi kaikkiaan **12 000 suomalaista**.

Kyselyn mukaan **90 prosenttia kuntalaisista on tyytyväisiä** kuntapalveluihin.

HUHTIKUU

Kuntavaaleissa 9.4.2017 valittiin **8999 valtuutettua** Manner-Suomen 295 kunnan valtuustoon.

Kuntaliiton **kampanja tuotti aktivointimateriaalia** kunnille, medialle, äänestäjille ja ehdokkaille. **Valtakunnallinen vaali-illan tuloslähetys** kuvattiin Kuntatalolla.

KESÄ-MARRASKUU

Uusien valtuutettujen koulutus-kierroksella järjestimme yhteensä 48 tilaisuutta 173 kunnassa.

Koulutuksen teemoina olivat erityisesti strategiatyö, johtaminen ja tulevaisuuden kunnan roolit.

ELOKUU

Budjettiriihessä saatiin peruttua kesällä valtiovarainministeriön esittämä **40 miljoonan euron valtionosuusleikkaus**.

SYYSKUU

Suomen suurin kunta-alan tapahtuma **Kuntamarkkinat** saavutti yleisöennätyksen.

Kuntatalolla kävi **yli 8000 osallistujaa** 300 seminaarissa ja 200 näytteilleasettajan osastoilla.

LOKAKUU

Nostimme julkiseen keskusteluun **peruskoulutuksen tulevaisuuden** hashtagilla **#hyväkoulu**

SUOMI 100 -JUHLAVUOSI ●

Kuntaliitto osallistui **Suomen
satavuotisjuhlaan:**

Tulevaisuuden kunta -julkaisu, sata
tasa-arvotekoa -haaste, suositus
uusien kansalaisten huomioi-
misesta kunnissa, luonnonmuisto-
merkkikampanja.

● MARRAS-JOULUKUU

Kuntaliiton ensimmäinen
valtuuskunta valittiin **kuntien
äänestyksellä.**

Ehdokaslistat päätettiin
vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä
1.9.-20.10.2017.

Kuntaliiton edunvalvonnan vuosi 2017

Kuntaliitto vaikuttaa edunvalvonnalla yhteiskunnalliseen kehitykseen, päätöksentekoon ja keskusteluun.

Kolme edunvalvontatarinaa vuodelta 2017:

Edunvalvonta on parhaimmillaan laajaa yhteistyötä – voima syntyy erilaisissa kohtaamisissa

Kun ajattelee sanaa ”edunvalvonta”, tulee väistämättä ajatelleeksi paperinmakuisia lausuntotekstejä. Nykypäivänä edunvalvonta on kuitenkin parhaimmillaan laajaa ja moninaista yhteistyötä asiasta kiinnostuneiden kesken.

– Työhön kuntien aseman vahvistamisen puolesta sitoutui kaikkiaan satoja ihmisiä kunta-alalla. Lopulta mukana oli sellaisiakin tahoja, joiden innostumisesta ja mukaan lähdöstä itsekkin yllätyimme, toteaa Kuntaliiton erityisasiantuntija **Maarit Kallio-Savela**.

Tässä tapauksessa kyse oli maan hallituksen yhdestä kärkihankkeesta, ammatillisen koulutuksen reformista. Hallituksen esitysluonnoksesta syntyi selkeä vaikutelma, että sillä valmisteltiin ammatillisen koulutuksen siirtämistä valtion ohjauksessa oleviin ammatillisen koulutuksen osakeyhtiöihin.

- Huolenamme oli, että valtion ohjaamat ja rahoittamat koulutusosakeyhtiöt eivät kykenisi joustavasti vastaamaan paikallisen työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Lisäksi rakenteellinen raja-aita perusopetukseen ja lukiokoulutukseen olisi kasvanut ja heikentänyt koko alueen ikäluokan koulutusta joko lukio- tai ammatillisessa koulutuksessa, Kallio-Savela listaa.
- Meidän edunvalvontatyömme tavoitteissa painottui se, että kunnilla pitää säilyä ammatillisen koulutuksen järjestämisvastuu, koska kunnat tuntevat paikallisesti parhaiten oman alueensa työvoimatarpeet. Lisäksi pidimme tärkeänä, että perusopetuksen päättävillä nuorille turvataan koulutusmahdollisuudet kaikilla Suomessa.

Maarit Kallio-Savela.

Vetoapua yllättäviltä tahoilta

Vaikka Kallio-Savela oli reformia koskevan edunvalvonnan koordinoija, hän korostaa, että ei olisi pystynyt tekemään työtä yksin.

- Kuntaliiton sisällä työparina toimi opetus- ja kulttuuriyksikön lakimies **Minna Antila**. Ratkaisevaa tukea antoivat kuntatalouden kehittämispäällikkö **Sanna Lehtonen** sekä lakiasiain johtaja **Arto Sulonen**. Opetus- ja kulttuuriyksikön johtaja **Terhi Päivärinta** johti prosessia antaen riittävästi toimintavapautta, mutta ollen keskustelukumppanina sekä linjaten ja näyttäen suuntaa. Tiivistä yhteistyötä tehtiin myös KT Kuntatyönantajien kanssa. Ammatillisen koulutuksen kustannusten laskentaan hankimme osaamista kentältä, tarkemmin sanottuna Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän hallintojohtaja **Pia Hiltuselta**.

Kuntaliiton omat verkostot, Ammatillisen koulutuksen Areena ja etenkin sen työvaliokunta toimivat tiiviissä yhteistyössä liiton asiantuntijoiden kanssa. Myös sivistystoimen toimialajohtajien verkostossa käytiin vilkasta keskustelua keskeisimmistä ammatillisen koulutuksen reformiin sisältyvistä asioista.

Käytännön työ oli lukematon määrä tapaamisia: ministeritapaamisia, erityisavustajien tapaamisia, työmarkkina- ja opiskelijajärjestöjen tapaamisia, puolueiden edustajien tapaamisia ja niin edelleen. Henkilökohtaisetkin verkostot hyödynnettiin.

Yllättäviäkin tahoja saatiin mukaan puhumaan kuntien asemasta ammatillisen koulutuksen järjestäjinä ja ammatillisen koulutuksen merkityksestä kunnille.

- Kuntaliiton [seutukaupunkiverkoston](#) 50 kaupunkia ympäri Suomen näkevät ammatillisen koulutuksen erittäin tärkeänä oman kaupunkinsa ja alueensa näkökulmasta. Niinpä verkosto halusi myös itse ottaa kantaa ammatillisen koulutuksen järjestämisen puolesta.

Perinteinen tiedottaminenkin oli tässä tapauksessa tärkeässä asemassa, koska se ajoitettiin sopivasti.

– Nostimme ammatillisen koulutuksen yhtyiöttämiskaavailut julkisuuteen juuri ennen eduskunnan kyselytuntia, ja sitä kautta saimme nostettua aiheen poliittiseen keskusteluun eduskunnassa.

Myös edunvalvontatyön yksi peruspilari, lausunto, toki laadittiin. Se annettiin luonnosvaiheessa ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja kuntien käyttöön, jotta viranhaltijat saivat kommentoida Kuntaliiton kantoja etukäteen.

Kolme voittoa ja yksi tappio

Kaiken työn lopputulokseksi Kallio-Savela mainitsee kolme isoa voittoa.

– Alueelliset tarpeet parhaiten huomioiva kuntaperustainen järjestelmä säilyi. Kunnat järjestävät edelleen pääosan ammatillisen koulutuksen kokonaisuudesta joko yksin tai yhdessä toisten kuntien kanssa. Kuntien asukaskohtainen rahoitusosuus säilyy, mutta se on jatkossa rajattu.

Lisäksi koulutuksen järjestäjät voivat jatkossa järjestämislupansa puitteissa aiempaa vapaammin päättää koulutustarjontansa kohdentamisesta sekä siitä, millä tavoin ja missä oppimisympäristössä koulutusta järjestetään.

– Selväksi tappioksi meille taas voi laskea sen, että kustannusperusteisuus ei säilynyt, vaan siirryttiin talousarvioperusteisuuteen. Rahoitus ei siis enää määräydy toteutuneiden kustannusten perusteella vaan valtion talousarvion mukaisesti.

Voima syntyy kohtaamisissa

Maarit Kallio-Savela korostaa, että edunvalvonta ei ole koskaan yksin tekemistä.

– Kuntaliitossa edunvalvontatyön voima tulee koko henkilöstön laajasta asiantuntemuksesta ja verkostoista

– Kuntaliittolaisilla on hyvin paljon erilaisia kohtaamisia, joissa he kuljettavat meidän sanomaamme mukaan. Sitä kautta saamme viestiä läpi laajemmalla rintamalla kuin jos tekisimme työtä yksin. Kuntaliiton verkostoista taas saamme ajantasaista tietoa kuntien ja kuntataustaisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien kokemuksista ja näkemyksistä.

Kuntien ja TE-toimiston yhteistyöllä pohinää työllistämiseen

Miltä kuulostaa työnhaku henkilökohtaisen valmentajan avulla? Kuntaliiton työllistämismallin mukaan työnhakija ohjataan saamaan yksilöllistä julkista palvelua omalta kunnalta. Mallia testataan 23 kunnassa alueellisina työllisyyskokeiluina, jotka kuuluvat hallituksen kärkihankkeeseen.

– Käytännössä pitkään työttömänä ollut työnhakija vastaanottaa palvelunsa TE-toimiston sijaan omalta kunnaltaan. Asiakkaan valmentaja kuuluu TE-toimiston ja kunnan yhteen sulatettuun tiimiin, jossa asiantuntijoiden monipuolista osaamisesta otetaan hyöty irti, selvittää Kuntaliiton kehittämisspäällikkö **Erja Lindberg**.

Erja Lindberg.

Kuntakokeilujen pohjalla on laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta, johon muutettiin sanan ”TE-toimisto” tilalle ”kunta”. Niin sanottu kokeilulaki astui voimaan 1.8.2017 ja on voimassa vuoden 2018 loppuun.

Jo ennen kuin kokeilu käynnistyi syksyllä 2017 on Kuntaliitto ollut aloitteellinen hankkeen alullepanija ja suunnitellut mallia tiiviisti kuntien kanssa. Kokeilu on jatkoa vuosina 2012–2015 onnistuneesti toteutetulle työllisyyden kuntakokeilulle.

Kokeilujen jälkeen Kuntaliiton ja kokeilussa mukana olevien kuntien tavoitteena on tähdätä allianssimalliin.

Kunnille talous- ja työllistämishyötyjä

Työllisyyskokeilulle ei ole varattu erillistä budjettia, vaan kunnat rahoittavat kokeilunsa itse. Silti pienenkään kunnan resursseja ei koetella kohtuuttomasti, vaan malli päinvastoin tukee kuntien taloutta. Säästö perustuu siihen, että malli irrottaa TE-toimistolta henkilöstöä kuntatyöntekijöiden rinnalle.

Taloudellisen hyödyn lisäksi toimintatavalla voidaan saavuttaa laadullisesti parempia tuloksia.

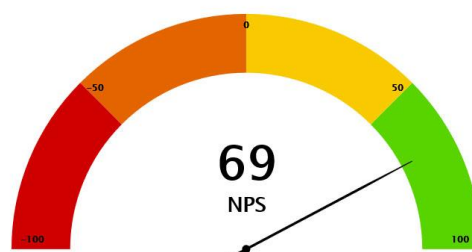
– Mallissa yhdistetään kaksi eri kulttuuria ja erilaista osaamista. Tuloksena saadaan synergiaa, suorastaan pöhinää, jota innovatiivinen porukka luo, Lindberg kuvailee.

Palautteet kokeilusta lupaavia

Vakuuttavasti edenneestä hankkeesta on kantautunut myönteistä palautetta sekä kunnista että asiakkailta.

Tähän mennessä kerättyjen asiakaspalautteiden mukaan asiakkaat kokevat tullessa kuulluiksi. Esimerkiksi Tampereella asiakastiloissa vastattavissa oleva [asiakastyytyväisyysmittari](#) näyttää korkeita arvoja.

Kertoisitko tuttavallasi saaneesi hyvää palvelua asioidessasi OMA-valmentajalla?

Vastaaajia 587

- Jos Kuntaliitto ei olisi valmistellut kokeiluja yhdessä kuntien kanssa, ei niitä olisi tullut. Olemme pystyneet osoittamaan, mitä on mahdollista saavuttaa. Kunnilla on nyt myös kannustin jatkaa tätä työtä, sillä he ovat huomanneet, että voivat omilla toimillaan vähentää työttömyyttä, Lindberg toteaa.
- Hienointa on ollut nähdä TE-toimistojen ja kuntien yhdessä tekemistä. Jos tästä yhteistyöstä ei synny tulosta, niin ei mistään.

Toimeentulotukityö on nyt Kelan ja kuntien yhteispeliä

Suomen historian suurin yksittäinen sosiaalihuollon uudistus ennätysnopealla aikataululla. Kuulostaako helppolta? Sitä se ei tietenkään ollut, mutta vuonna 2017 Kuntaliitto tuki parhaansa mukaan kuntia toimeentulotuen laskennan ja maksatuksen Kela-siirron yhteydessä.

- Uudistuksessa oli alusta asti useampi asia, jotka olisi pitänyt toteuttaa toisin, toteaa erityisasiantuntija **Ellen Vogt**, joka on tehnyt mittavan työn Kela-siirron valmistelussa ja toteuttamisen tukemisessa.

Ellen Vogt.

Edunvalvonnallaan Kuntaliitto pyrki vaikuttamaan siihen, että lainvalmistelu tehtäisiin huolellisesti ja että järjestelmästä olisi tullut mahdollisimman yksinkertainen sekä helposti saavutettava asiakkaille.

Kaikesta huolimatta lakimuutokset jäivät teknisiksi, eikä toimeentulotukijärjestelmää tarkasteltu kokonaisuutena. Aikataulukin muodostui äärimmäisen tiukaksi. Lopulta uusi lainsäädäntö sai virallisen sinetin vasta joulukuussa 2016, ja käytännön toteutus alkoi jo tätä ennen.

Käytännössä kunnat, erityisesti suurimmat niistä, joissa toimeentulotuen hakijoita oli eniten, siirsivät asiakkaita Kelaan vähitellen alkuvuoden 2017 aikana. Aluksi kaikki toimi hyvin, mutta kun suurempi hakemussmassa vyöryi Kelaan, ongelmia alkoi kasaantua.

- Kunnat ottivat hienosti kopin asiakkaista, kun Kela ruuhkautui. Kuntien työntekijät varmistivat, että kaikkein heikoimmin toimeentulevat saivat lääkkeensä ja muut välttämättömimmät kulunsa maksettua, Vogt kiittää kuntia.

Kelan ja kuntien yhteistyö alkoi varhain eikä pääty

Kaikki toimeentulotukityö ei suinkaan siirtynyt Kelaan. Kela hoitaa vain toimeentulotuen laskennan sekä perustoimeentulotuen myöntämisen ja maksatuksen, mutta jos ihminen ei tule perustoimeentulotuella toimeen tai tarvitse rahaa johonkin isompaan hankintaan, vaikkapa pesukoneeseen, lisätuki haetaan edelleen kunnan sosiaalihuollosta.

Toimeentulotuki on nyt kokonaisuutena monimutkainen kunnan ja Kelan yhteinen pelikenttä. Jotta peli saatiin toimimaan, piti rakentaa aivan uudenlaista yhteistyötä kuntien ja Kelan välille. Sen työn Kuntaliitto aloitti yhteistyössä Kelan ja kuntien kanssa jo varhain, lainvalmistelun aikaan.

– Toteutimme yhdessä Kelan kanssa esimerkiksi valtakunnallisen kuntakierroksen, jossa toimeenpanokapula siirrettiin eteenpäin Kelan vakuutuspiireille ja kunnille. Tuotimme alkuvaiheen ohjeistusta ja pohdimme yhdessä kuntien ja Kelan kanssa toimeenpanoon ja yhteistyöhön liittyviä lukuisia yksityiskohtia, Vogt listaa.

Kun yhteinen tekeminen oli aloitettu, se jatkui saumattomasti myös siirron toimeenpanovaiheessa.

– Kuntien ja Kelan edustajat tapaavat edelleen säännöllisesti, keskustelevat linjauksista ja mahdollisista epäkohdista, joita on huomattu työn aikana. Kunnat ovat myös erittäin aktiivisesti tuoneet esiin Kelan toimeenpanossa ilmenneitä ongelmakohtia ja niihin on sitä kautta pystytty puuttumaan niin täällä Kuntaliitossa kuin Kelassa. Yhteistyö on alueilla erittäin hyvää.

Mahdollisuus muuttaa aikuissosiaalityön suuntaa

Kuntaliitto on seurannut Kela-siirron etenemistä vuoden 2017 aikana neljän kuukauden välein tehdyillä kyselyillä.

Niiden mukaan näyttää siltä, että noin 20 000 täydentävän toimeentulotuen saajakotitaloutta on siirtynyt kokonaan Kelan asiakkaaksi, eli he eivät tarvitse muuta rahallista tukea kuin perustoimeentulotukea.

– Toisaalta kunnan myöntämän ehkäisevän toimeentulotuen tarve ja asiakaskotitaloudet ovat lisääntyneet merkittävästi ja lisäksi kunnat edelleen raportoivat joutuvansa tekemään Kelan toimeenpanoa paikkaavaa työtä. Tämä on merkki siitä, että heikoimman toimintakyvyn omaavilla ihmisillä on vaikeuksia suoriutua uudessa järjestelmässä ja että laki ei nyky muodossaan vastaa kaikkien tuen hakijoiden tarpeeseen. Tämä oli Kuntaliiton huolena jo valmisteluvaiheessa, Ellen Vogt toteaa.

Valmisteluvaiheessa kunnat arvioivat, että heidän henkilöstöstään 3500 työntekijää tekee toimeentulotukityötä. Vuosi Kela-siirron jälkeen tämä työntekijämäärä on vähentynyt reilulla 400:lla. Henkilötyövuosissa on kuitenkin päästy huomattavasti suurempaan säästöön.

– Kunnat ovat ensimmäisen toimeenpanovuoden aikana saavuttaneet pitkälti ne julkisen talouden säästötavoitteet ja sen henkilöstörakennemuutoksen, joihin ne ovat itse pystyneet vaikuttamaan ja oli toteutustavan puitteissa saavutettavissa. Lisäksi kuntien sosiaalialan ammattilaisten työaikaa näyttää aidosti vapautuneen sosiaalityön muihin tehtäviin.

– Siirto on puutteistaan huolimatta mahdollisuus uudenlaisen vahvemman ja vaikuttavamman sosiaalityön tekemiselle. Tämä muutos edellyttää kuitenkin, että yhteistyö Kelan ja kuntien välillä saadaan vielä paremmalle tasolle.

Sitä tuetaan parhaillaan esimerkiksi Sosiaalialan osaamiskeskusten Pro SOS - Uudenlaista aikuissosiaalityötä yhdessä rakentamassa -hankkeessa, jonka kehittämistyössä ja rahoittamisessa Kuntaliitto on mukana sekä Kuntaliiton koordinoimassa Toimeentulotuki- ja aikuissosiaalityön -verkostossa, johon kaikki aikuissosiaalityötä eri kuntaorganisaatioissa tekevät ovat tervetulleita mukaan.

Kuntaliitto kehittäjänä vuonna 2017

Kuntaliitto, kunnat ja tulevat maakunnat ovat keskeisiä suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kehittäjiä.

80

Kehitysprojehtia

Kuntaliitolla on meneillään 80 kehitysprojehtia.

Mukana olevat kunnat

Kehitysprojehteissa on mukana 150 kuntaa ja 47 kuntataustaista organisaatiota.

150

100

Verkostoa

Kuntaliitto ylläpitää sataa verkostoa.

Jäsenten määrä verkostoissa

Verkostoissa on 6000 henkilöjäsentä.

6000

Kaksi kehittämistarinaa vuodelta 2017: Kiinteistövero uudistuu kuntien toiveesta

Kunnat ovat viestittäneet Kuntaliitolle vuosien varrella, että kiinteistövero on kokonaisvaltaisen uudistamisen tarpeessa. Vuonna 2017 asia saatiin nytkähtämään eteenpäin, ja kiinteistöverojärjestelmää uudistetaan kahdessa hankkeessa.

– Kunnat ovat pitäneet ongelmallisena sitä, että kiinteistöjen verotusarvot ovat jääneet jälkeen reaalisen arvonkehityksestä. Aikojen saatossa verotusarvot ovat myös vääristyneet eri alueiden välillä, verotuksen kehittämispäällikkö **Jukka Hakola** Kuntaliitosta toteaa.

Hanke [maapohjien verotusarvojen uudistamiseksi](#) tähtää siihen, että vuonna 2020 maapohjien verotusarvot seuraisivat nykyistä paremmin hintojen muutoksia ja alueelliset erot vastaisivat todellisuutta.

– Kiinteistöjen maapohjien arvostamisen on tarkoitus jatkossa perustua pitkälti alueen kauppahintoihin. Kaupunkien keskusta-alueille, joilla ei voi olla rakentamattomien kiinteistöjen kauppajoja, apuun otetaan osakehuoneistojen kauppahintojen kehitys. Näiden tietojen pohjalta luodaan uudenlaisia hinta-alueita, joiden sisällä arvostusta voidaan vielä muokata kertoimilla. Näin voidaan huomioida esimerkiksi rannan läheisyys, kehittämistyössä mukana oleva Jukka Hakola kuvailee.

Lisäksi loppuvuodesta 2017 käynnistyi samanlainen selvityshanke rakennusten arvostuksen korjaamiseksi.

– Rakennusten arvostaminen perustuu rakennuskustannuksiin, mutta taso on jäänyt jälkeen ja eriytynyt alueittain. Rakennusten arvostamisen osalta järjestelmää on tarkoitus yksinkertaistaa huomattavasti nykyisestä.

Tavoitteena on, että rakennuksen verotusarvo määräytyy ainoastaan rakennustyyppille määritellyn rakennuskustannusten yksikköhinnan sekä rakennuksen koon ja iän perusteella.

Kuntaliitto tuo kehittämistyöhön asiantuntemuksensa.

– Arvioimme eri malleja, eri laskentapohjia sekä niiden verovaikutuksia kuntiin. Olemme mukana kehittämässä, että uudistuksesta tulee hyvä kunnille ja kuntalaisille.

Muutosten seurauksena kunnilla pitäisi vuonna 2020 olla käytössään huomattavasti nykyistä oikeudenmukaisempi ja läpinäkyvämpi kiinteistöveropohja.

Kuntien ja tulevien maakuntien yhdyspinnat tehtiin näkyviksi

Kuntaliiton muutostuki lähtee asiakkaiden tarpeista

Tulevien maakuntien tehtävistä 90 prosenttia siirtyy maakunnille kunnilta. Siksi ei ole pikkujuttu, toimiiko kuntien ja maakuntien kesken työnjako vai ei.

Tämä on yksi syy, miksi Kuntaliitossa tehtiin paljon töitä [kuntien ja alueiden muutostuessa](#) vuonna 2017. Työn tuloksena on syntynyt useita seminaareja, oppaita ja ohjeistuksia, tietoiskuja sekä tapaamisia, henkilökohtaista neuvontaa unohtamatta.

– Maakunta- ja sote-uudistuksen muutostuki ei ole Kuntaliiton muusta toiminnasta erillinen asia, vaan asiantuntijoidemme perustyötä, jossa muutoksen synnyttämät haasteet priorisoidaan. On tärkeää, että uudistuksen synnyttämät kysymykset tunnistetaan, niistä otetaan koppi ja niihin reagoidaan konkreettisella tavalla, yhteysjohtaja **Lauri Lamminmäki** kiteyttää.

Lauri Lamminmäki.

Koska maakunta- ja sote-uudistus on mittava ponnistus, tukea ja opastusta muutoksen keskellä tarjoaa moni muukin taho. Mikä on juuri Kuntaliiton muutostuen vahvuus?

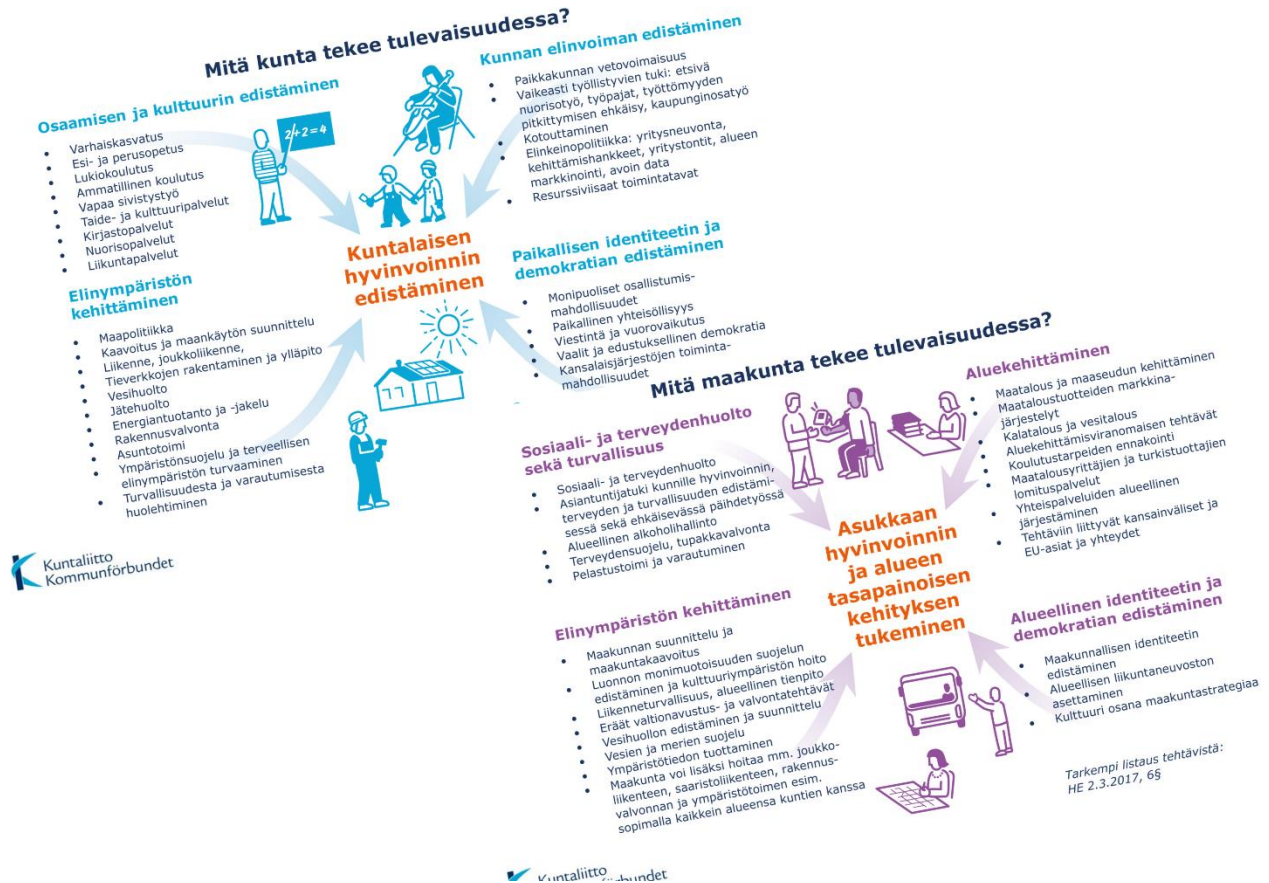
– Kuntaliitto palvelee kuntia ja maakuntia. Suurin vahvuutemme on paikallistason reaali maailman tuntemus. Teemme jatkuvasti töitä sen eteen, että uudistuksen valtakunnallisessa valmistelussa huomioitaisiin, että niin kunnat kuin alueetkin ovat hyvin erilaisia keskenään. Pyrimme huomioimaan tämän myös kaikessa omassa palvelutoiminnassamme.

Vuoden 2017 aikana liitossa on mm. kerätty [reaaliaikaista tietoa valmistelun tilanteesta eri maakunnissa](#). Alkuvuodesta julkaistiin [Kuntatalouden jakoavain](#), jossa jokainen voi arvioida oman kuntansa taloustilannetta maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeen. Kuntaliiton asiantuntijat ovat tuottaneet erilaisia selvityksiä, keskustelualoitteita ja oppaita mm. tukipalvelujen järjestämiseen, maakuntakonsernin johtamiseen, tehtävien siirtoon ja sopimusten hallintaan liittyen.

Yhdyspinnat näkyviksi ja sen jälkeen toimiviksi

Yksi vuoden 2017 tavoitteista oli yhdyspintakysymysten nostaminen esiin ja laajempaan keskusteluun. Yhdyspinnoilla tarkoitetaan tehtäviä, vastuita ja asiakokonaisuuksia, joista ei päättä yksin kunta eikä maakunta, vaan ne pitäisi ratkaista yhdessä.

– Vuonna 2017 teimme töitä sen eteen, että maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa huomattaisiin ja hyväksyttäisiin laajasti se, että yhdyspinta-asiat on ratkaistava. Nyt tämä teema on alkanut lyödä läpi, ja on aika siirtyä konkretisointiin, eli yhdyspintojen tunnistamiseen eri toimialoilla. Vuonna 2019 alkaa toimeenpanon aika eli yhdyspintojen ratkaisun aika, erityisasiantuntija **Antti Kuopila** kuvaa.

Kuntaliitto tuotti materiaalia maakunta- ja sote-uudistuksen perustiedoista, esimerkiksi kuntien ja maakuntien tulevasta tehtävänjaosta.

Sotea laajempaa hyvinvointia sparraamassa

Kuntalaisten hyvinvointi ei nojaa ainoastaan sosiaali- ja terveyspalveluista saatavaan apuun, vaan hyvinvointi toteutuu arjessa monien yksityiskohtien summana. Yksityiskohtat eivät kuitenkaan loksahda paikoilleen itsestään, vaan kokonaisvaltaisuus hakee monessa kunnassa muotoaan.

Kuntaliitto on tarttunut haasteeseen Kuopion kaupungin edistyksellisen hyvinvointityön innoittamana. Vuoden 2017 syksyllä Kuntaliitto käynnisti [Kunta hyvinvoinnin edistäjänä](#) -projektin osana laajempaa [Kunnat 2021 -kehitysohjelmaa](#).

Tarkoituksena on tehdä hyvinvointiajattelusta entistä laaja-alaisempaa jalkauttamalla se käytännön tasolle.

– Hyvinvoinnin edistämisen pitäisi olla kunnan jokaisen työntekijän tehtävä. Niin kadunhiekkoittajalla kuin kirjastonhoitajalla tulisi olla yhteinen fokus. Projektimme keskittyy kaikkeen muuhun kunnan toimintaan

paitsi soteen. Hyvinvointi koskee myös muita kuin ilmiselviä osa-alueita, Kuntaliiton projektipäällikkö **Ville Nieminen** tiivistää.

Ville Nieminen.

Hyvät käytännöt jakoon

Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -projektilla Kuntaliitto tukee hyvinvoinnin edistämistä johtamisen, hyvien käytäntöjen, ennakkoinnin ja yhdyspintojen kautta.

VM:n ja STM:n rahoittamassa projektissa Kuntaliitto ei anna määräyksiä, vaan jakaa hyviksi koettuja käytäntöjä.

Vuonna 2017 pääteema oli hyvinvointijohtaminen. Teema vaihtuu kahdesti vuodessa aina projektin päättymiseen vuoden 2019 lopussa. Kuntaliitto tarjoaa projektissa mukana oleville 26 kunnalle sekä kahdelle maakunnalliselle toimijalle apua kuunnellen, sparraten ja tietoa levittäen.

Kunnan tarpeisiin räätälöidyissä työpajoissa voidaan pohtia ajankohtaisia kysymyksiä, kuten esimerkiksi hyvinvoinnin roolia kunnan strategiassa. Kuntien yhteisen projektiverkoston kautta Kuntaliitto puolestaan tarjoaa kuntien keskinäiselle vuoropuhelulle tilaa sekä tukimateriaalia. Erityisesti [videot](#) ja diaesitykset ovat auttaneet kuntia jakamaan tietoa omien organisaatioidensa sisällä.

Tulevaisuuskuva edellyttää kehittämistä

Niemisen mukaan hyvinvoinnin edistäminen on haastavaa, joten rohkaiseminen tulee tarpeeseen.

– Kuntien hyvinvointitehtävä säilyy kunnilla jatkossakin tärkeimpänä asiana, ja sitä on edistettävä, mutta toimintakenttä tulee muuttumaan. Siksi Kuntaliitto haluaa olla mukana kehittämässä ja tarjoamassa hyvinvoinnin edistämisen työkaluja.

Kehitystyön avulla haasteet voivat muuttua toimiviksi ratkaisuiksi.

– Tulevaisuudessa voisi jopa olla uusia ammatteja, joiden päämääränä on edistää kuntalaisten ja kuntayhteisöjen hyvinvointia uudella tavalla, Nieminen arvioi.

Kuntaliiton palvelutoiminta vuonna 2017

Kuntaliitto palvelee kunta-alan asiantuntijana, tiedontuottajana, viestijänä ja kouluttajana.

400

Puhelinpalvelua päivässä

Annoimme neuvontapalveluita puhelimitse 400 kertaa ja sähköpostitse 80 kertaa päivässä.

Vaativaa asiantuntijalausuntoa päivässä

Annamme yli 30 vaativaa tai maksullista asiantuntijalausuntoa päivittäin.

30

7000

Palvelupyyntöä

Vastasimme 7 000 palvelupyyntöön vuonna 2017.

Seminaaria ja tilaisuutta

Järjestimme noin 1 000 seminaari- tai muuta asiakastilaisuutta.

1000

92%

asiakkaista on yhtä
tyytyväisiä tai aiempaa
tyytyväisempiä
Kuntaliiton toimintaan

Kuntaliiton strateginen asiakastutkimus 2017

Kaksi palvelutarinaa vuodelta 2017:

Lakineuvonta varmisti ja viitoitti Savonlinnan kehittämishankkeita

Lain kiemuroiden noudattaminen vaatii tarkkuutta. Kuntaliiton lakiyksikkö neuvoo kuntien viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä lakiasioissa tuhansia kertoja vuoden aikana. Useimmiten nopea sähköpostikeskustelu liiton lakimiehen kanssa riittää ratkaisemaan käsillä olevan kysymyksen, mutta toisinaan yhteistyö on pitkäkestoisempaa.

Kun Savonlinnan kaupunki valmisteli kahta kaupungin elinvoimaa tukevaa hanketta, oli tärkeää saada varmistus siitä, ettei valmistelutyön tulos aiheuta ylimääräistä viivästystä hankkeille.

Tässä vaiheessa Kuntaliiton lakineuvonta astui kuvioon tukemaan hankkeiden edistymistä. Savonlinnan kaupunginlakimies **Aki Rasimus** lähestyi Kuntaliiton johtavaa lakimiestä **Pirkka-Petri Lebedeffiä** esitellen kaupungin suunnitelmat.

– Halusimme varmistaa, että olemme olleet aikeissamme oikeassa, Rasimus taustoittaa.

Savonlinnan ja Kuntaliiton yhteistyö sujui vaivatta etäyhteyksien avulla.

– Lähetin etukäteen valmisteluun liittyvät materiaalit sähköpostilla ja myöhemmin pidimme Skype-palaveria Lebedeffin kanssa, Rasimus kuvailee.

Kaupungin hankkeista mittavampi, Punkaharjun tehtaan laajennus, on Savonlinnalle mahdollisuus turvata seudun työpaikkoja. Kuntaliitto antoi hankkeelle neuvoja takauksesta, antolainasta ja siitä, miten hanke liittyy kunnan toimialaan.

– Projektin alkoi syksyllä 2017 ja joulukuussa tehtiin takauspäättös, joka on tällä hetkellä lainvoimainen. Rakentaminen alkaa lumien lähdettyä, Rasimus kertoo.

Lisäksi Savonlinnan kaupunki halusi myydä keskustassa sijaitsevan vuokratonttinsa Casino Tower -hotellille, jotta kaupungin majoituskapasiteetti kasvaisi. Tähän hankkeeseen pyydettiin Kuntaliitolta neuvoja aiesopimuksesta, valtioneuvoston päätöksistä sekä tontin arvostamisesta ja kauppahinnasta.

Havainnekuva Casino Tower -hotellista osana Savonlinnan kaupunkikuvaa.

– Hotellihanke edistää Savonlinnan matkailua merkittävästi. Olemme tehneet esikauppasopimuksen, joka on lainvoimainen eli omistajat voivat aloittaa toimet rakennustyömaalla, Rasimus toteaa.

Kaiken kaikkiaan yhteistyö Kuntaliiton ja Savonlinnan välillä on tuottanut tulosta hankkeiden edistyessä ajallaan.

– Kuntaliitolta saamamme kommentit olivat hyviä. Olemme ottaneet ne huomioon päätöksenteossa. Ilman Lebedeffin asiantuntemusta olisi jäänyt huomioimatta tarpeellisia asioita eikä lainvoimaisuus olisi yhtä varmalla pohjalla, Rasimus kertoo.

Kuntaliiton Taloustorstai välittää ajankohtaiset talousasiat suoraan kuntiin (Tämä tarina julkaistaan verkossa videomuodossa)

[Taloustorstai](#) on Kuntaliiton uusi kanava kuntatalousasioiden nopeaan välitykseen, ajankohtaisten asioiden esille nostoon ja keskustelun pohjaksi. Kohderyhmänä on ensisijaisesti kuntien talous- ja rahoitusasioista vastaavat viranhaltijat, mutta myös kunnalliset päätöksentekijät.

– Taloustorstaiden teemat on valittu kohderyhmälle keskeisimmistä aiheista, ja esitystapa ja materiaalit ovat sellaisia, joita kuntien edustajat voivat hyödyntää myös omassa työssään, toteaa kuntatalouden kehittämispäällikkö **Sanna Lehtonen**.

Taloustorstai-konseptin alle kuuluvat Taloustorstain suora lähetykset ja tallenteet, Taloustorstai EXTRA, joka keskittyy selkeästi yhteen aihepiiriin, ja Taloustorstai LIVE, joka toteutettiin helmikuussa 2018 Kuntaliiton Talous- ja rahoitusfoorumi -risteilyllä ja jossa asiantuntijat olivat tilaisuuden jälkeen tavattavissa lisäksymyksiä ja kuntakohtaista konsultointia varten. Tulevaisuudessa kokonaisuus täydentyy Taloustorstai podcasteilla.

Sanna Lehtonen.

Uusi sukupolvi, uusi tapa palvella asiakkaita

– Idea Taloustorstaihin lähti liikkeelle, kun aloimme miettiä aiemmin tehdyn Kuntataloustiedotteen eli pdf-muotoisen julkaisun kohtaloa. Se tuntui vanhan maailman tavalta ja oli sisällöltään jo valmistuessaan usein hieman vanhentunut, Lehtonen sanoo.

– Videoblogit olivat kasvattaneet suosiotaan samaan aikaan ja aloin pohtia mahdollisuutta kuntatalousasioiden välittämiseen videovälitteisesti.

Ensimmäinen lähetys tehtiin yhteistyössä FCG:n kanssa syyskuussa 2016 budjettiriihen teemoista. Myös kevään 2017 lähetykset tehtiin FCG:n kanssa osallistujille maksullisina tuotteina.

– Syksyllä 2017 lähetykset päätettiin siirtää Kuntaliiton palvelutoimintaan kuuluvaksi tuotteeksi, joka on osallistujille maksuton. Samalla tuote nimettiin ”Kuntaliiton Taloustorstaiksi”. Toteutuksesta on vastannut syksystä 2017 alkaen Kunta-TV.

Yli 60 prosenttia kunnista jo tavoitettu

Jokaisesta lähetyksestä tehdään leikattu tallenne, jolloin aiheisiin palaaminen myös jälkikäteen helpottuu.

– Taloustorstaiden aiheiden valinnassa painotetaan ajankohtaisuutta ja siksi kunkin lähetyksen teemat täsmäntyvät vasta noin viikkoa ennen.

Vakioteemoiksi ovat muotoutuneet julkinen talous pääekonomisti **Minna Punakallion** johdolla, verotus kehittämispäällikkö **Jukka Hakolan** vetämä sekä valtionosuudet **Sanna Lehtosen** vetämänä.

Taloustorstai

Kuntiin vaikuttavat keskeisimmät päätökset 2019-

- Kuntaliiton kehyskannanotto
- Kiky-leikkaukset jatkuvat 2019, kiky-huomioiminen kustannustenjaon tarkistuksessa, kiky-säästöjen purkautuminen 2019/2020, kiky-hyötyjen jakaantuminen kuntiin 2020
- Hallitusohjelman ”säästö- ja hankinta 2019, muita lakiesityksiä, joiden kustannusvaikutukset eivät ole mukana kehityksessä
- Vos-indeksileikkaus 2019
- Verotusmenetykset kompensoidaan kunnille 2019. Sen jälkeen tarvitaan uusi päätös.
- Yhteisvaikutus 2019 painuu reippaasti negatiiviseksi?

SHOWING 17 18 19

1. Ajankohtaista kuntataloudesta	00:00:00
2. Julkisen talouden suunnitelma	00:18:09
3. Maakunta- ja sote-uudistuksen laskelmien päi...	00:39:23
4. Tulosraportointi uudistuu	01:10:41
5. Kuntaliiton veroennuste	01:21:30
6. Kuntatalouden edunvalvonta muutoksessa	01:42:19
7. Kysymyksiä ja ajankohtaisuuksia	02:02:55

Myös esimerkiksi maakunta- ja sote-uudistusta on käsitelty jostain näkökulmasta jokaisessa lähetyksessä.

– Tulevaisuudessa Taloustorstai toivottavasti kehittyy entistä paremmaksi sekä sisällöltään että kattavuudeltaan! Kattavuus oli syksyllä 2017 erinomainen. Syksyn kuudessa lähetyksessä oli vähintään yksi osallistuja peräti 179 eri kunnasta. Kuntaedustajia tilaisuuksiin osallistui yhteensä 348 eri henkilöä.

Huomioitavaa vuosikertomuksen verkkototeutuksesta

Yllä olevan aineiston lisäksi Kuntaliitto.fi/vuosikertomus2017 -sivustolle lisätään linkit

- Kuntaliiton tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen
- konserniyhtiöiden omiin vuosikertomuksiin.

PIENTEN KUNTIEN NEUVOTTELUKUNTA TOIMINTAKERTOMUS 2017

Pienten kuntien neuvottelukunnan toiminnassa painottui vuonna 2017 pienten kuntien näkemysten esiintuominen erityisesti yksityistielain uudistuksessa, sote- ja maakuntauudistuksessa sekä mm. lomituspalveluiden ja maatalouden tukihallinnon uudistuksessa.

Pienten kuntien neuvottelukunnassa on 15 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Lestijärven kunnanjohtaja Esko Ahonen ja varapuheenjohtajana Pelkosenniemen kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Hannu Oikarinen. Neuvottelukunnan toiminnasta ja käytännön järjestelyistä vastasi Kuntaliiton erityisasiantuntija Taina Väre yhdessä varatoimitusjohtaja Timo Reinan kanssa.

Neuvottelukunnan kokoukset

Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on välittää tietoa pienkuntien erityisongelmista liiton edunvalvonta- ja kehittämistoiminnan pohjaksi. Juoksevien asioiden lisäksi kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, mm. SOTE- ja maakuntauudistuksen etenemistä ja kuntataloutta sekä käynnissä olevia kehittämishankkeita. Vuoden 2017 pienten kuntien neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa. Pienkuntaseminaari järjestettiin huhtikuun kokouksen yhteydessä Rovaniemellä. Kuntamarkkinoiden sijaan toinen neuvottelukunnan kokous pidettiin ensimmäisen valtakunnallisen Maaseutuparlamentin yhteydessä Leppävirralla.

Neuvottelukunnan kokous 1/2017

4.4.2017, klo 9.00 – 12.00, Luontokeskus Naava, Pelkosenniemi

- Luontokeskus Naavan esittely, asiakaspalvelupäällikkö Katja Heikkinen
- Pyhätunturi Oy:n esittely, kehitysjohtaja Jusu Toivonen
- Kopara Oyn esittely, poromies Anssi Kiiskinen (lounaan jälkeen)
- Pelkosenniemen kunnanjohtajan Petteri **Severinkankaan puheenvuoro**
- Timo Reinan ajankohtaiskatsaus (puheenvuoro pienkuntaseminaarissa Rovaniemellä 03.04.2017)
- Kuntaliiton asiakkuuksien kehittäminen (Lauri Lamminmäen puheenvuoro pienkuntaseminaarissa Rovaniemellä 3.4. 2017).

Neuvottelukunta päätti esittää, että neuvottelukunnan viestintää ja näkyvyyttä kehitetään seuraavilla keinoilla:

1. Neuvottelukunnan puheenjohtajalla olisi osallistumisoikeus Kuntaliiton hallituksen kokouksiin.
2. Neuvottelukunnan viestintää kehitetään mm. perustamalla Facebook –sivu.
3. Tiedonvaihtoa pienten kuntien toiminnasta ja kehittämistarpeista kehitetään KL:n asiantuntijoiden ”kuntavaihdolla”.

Maaseudun kehittäminen:

Maatilojen lomituserjestelmän uudistaminen: STM:n työryhmä toimi 15.8.2016-31.3.2017. HE lomitusta laiksi lähti lausuntokierroksella 4/2017. Kuntaliitto järjesti valtakunnallisen lomituspäivän 13.2. Kuntatalolla. Tilaisuuteen osallistui yli 100 henkilöä sekä paikallisyksiköistä että muista organisaatioista.

Maatalouden tukihallinnon uudistaminen: Maakuntauudistusta käsiteltiin YTA -johtajien syyspäivillä Seinäjoella 7.-8.9. sekä talvipäivillä Jyväskylässä 25.-26.1.2017. MMM järjesti maakuntakiertueen tammi-helmikuussa (5 tilaisuutta). Kuntaliitto ja maaseutuverkostopalvelut vastasivat verkostoistumisen teemaryhmästä. MMM perusti maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toimintatapavaihtoehtoja maakuntauudistuksessa käsittelevän työryhmän. Kuntaliito jäsen työryhmässä Tarja Hartikainen, varalla Taina Väre.

Yksityistielain kokonaisuudistus: Yksityistielain kokonaisuudistuksen osalta Kuntaliiton AYK-yksikössä valmistelusta on vastannut liikenneasiantuntija Johanna Vilks. Lausuntokierros päättyi 21.3.2017.

Maaseutupolitiikan Elinvoimainen toimintaympäristö verkosto –hanke: Kuntaliitto haki valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitusta maaseutupolitiikan elinvoimainen toimintaympäristö –verkostolle. Verkosto sai rahoituksen ja toiminta käynnistyi verkostokoordinaattorin rekrytoinnilla.

Maaseutuvaikutusten arviointi työkaluna maakuntauudistuksessa -hanke: Kuntaliitto sai rahoituksen (50 000 euroa, MMM:n valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeet).

Muuta ajankohtaista: Tytti Määttä on mukana ”Mittaristo ja vaikuttavuus”-työryhmässä. THL:n hankkeessa ei ole mukana ”saavutettavuus”-mittareita, jotka olisivat tärkeitä mm. maakuntauudistuksen maaseutuvaikutusten arvioinnin osalta. Suomen ensimmäinen Maaseutupoliittinen julkilausuma poliittisille päättäjille sekä lokakuussa 2017 järjestettävään Euroopan Maaseutuparlamenttiin Hollannissa. Lisätietoa:

http://www.maaseutupolitiikka.fi/uutishuone/maaseutuparlamentti_2017

Neuvottelukunnan kokous 2/2017

1.9.2017, Sport & Spa Hotel Vesileppis, Leppävirta

Osa neuvottelukunnan jäsenistä osallistui valtakunnalliseen **Maaseutuparlamenttiin 1.-3.9.2017**

- Timo Reinan ajankohtaiskatsaus
- Kuntaliiton asiakkuuksien kehittämisohjelma

Maaseudun kehittäminen

Maaseudun INFRA-verkosto: 8/2017 käynnistynyt verkosto on yksi viidestä maaseutupolitiikan verkostosta.

Maaseutuvaikutusten arviointi maakuntauudistuksessa -hanke: Hanke pilotoi maaseutuvaikutusten arviointia Kainuun ja Pirkanmaan maakunnassa ajalla 8/2017-6/2018.

Maatilojen lomitussjärjestelmän uudistaminen: lomituspalveluiden maakuntien välistä yhteistyötä koskeva palaveri järjestetään syksyn aikana. Linkki tallenteeseen: <https://www.kunta.tv/suorat-lahetykset/kuntaliitto-live/lomituspalvelut-maakuntauudistuksessa-5-12-2017/>

Maatalouden tukihallinnon uudistaminen: Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toimintatapavaihtoehtoja maakuntauudistuksessa käsittelevän työryhmän kokoukset olivat 15.5.2017 ja 14.9.2017.

Muuta ajankohtaista: Todettiin Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläisen keväällä käynnistämä selvitystyö kaksoiskuntalaisuudesta. Todettiin uuden neuvottelukunnan asettaminen vuonna 2018 helmikuussa.

Pienkuntaseminaari 2017

Kevään pienkuntaseminaari oli Rovaniemellä 3.4.2017. Vaalikevään seminaarissa oli Kuntaliiton pienten kuntien vaali-paneeli. Päivän teemana tulevaisuuden kunnan ydintehtävät sekä harvaan asuttujen alueiden tulevaisuuden ratkaisut. Linkki seminaarin tallenteeseen: <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/kuntaliitto/>

Ohjelma:

Seminaarin avaus, Pienten kuntien neuvottelukunnan puheenjohtaja Esko Ahonen

Tulevaisuuden kunnan ydintehtävät, varatoimitusjohtaja Timo Reina, Kuntaliitto

Nuorten ehdoilla Pelkosenniemenellä, rehtori- sivistystoimenjohtaja Aki Koivisto, Pelkosenniemen kunta

Lähidemokratialla kohti elinvoimaista maaseudun tulevaisuutta, alueellisten palvelujen johtaja Meeri Vaarala ja osallisuuden ja vaikuttamisen erityisasiantuntija Maarit Alikoski, Rovaniemen kaupunki

Nuorten puheenvuoro, kerho-ohjaajat Susanna Kinnunen, Sodankylä ja Isa-Miranna Pulska, Savukoski.

Lapin maaseudun tryffit? Johannes Vallivaara, yritysasiantuntija, Pro Agria ja Anne-Mari Väisänen, Projektipäällikkö, Lapin AMK ja Lapin ammattiopisto

Sivistyspalvelut ja maaseudun tulevaisuuden ratkaisut, Terhi Päivärinta, johtaja, opetus ja kulttuuri, Kuntaliitto

Harvaan asutun maaseudun strategia, HAMA-verkoston puheenjohtaja, kunnanjohtaja Tytti Määttä, Vaalan kunta

Kuntaliiton vaalipaneeli:

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, kansanedustaja Johanna Ojala-Niemelä, Lapin vaalipiiri

Vasemmistoliitto, kansanedustaja Markus Mustajärvi, Lapin vaalipiiri

Kansallinen Kokoomus, Pekka Heikkinen, Sodankylän kunnanvaltuusto

Suomen Keskusta, Olavi Lehtiniemi, Posion kunnanhallituksen puheenjohtaja

Perussuomalaiset, Matti Torvinen, Rovaniemen kaupunginvaltuusto

Vihreä liitto, Birgitta Eira, Enontekiön kunnanvaltuusto

Tilaisuuden päätössanat, Pekka Nyman, Pelkosenniemen kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Kuntaliiton erityisasiantuntija Väre on osallistunut vuoden aikana lukuisiin valtakunnallisiin ohjaus- ja työryhmiin, joissa on käsitelty pieniä kuntia ja maaseutua koskevia asioita. Tärkeimmät työryhmät ovat olleet Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE) ja sihteeristö, Saaristoasiainneuvottelukunta, Manner-Suomen maaseutuohjelman seurantakomitea, Maaseutupalveluverkoston ohjausryhmä, Mavin YRHA -työryhmä sekä maatalouden tukihallinnon työryhmä/hallinnon toimialaryhmä (MMM). Maakuntauudistukseen liittyvät lomituspalveluiden ja tukihallinnon uudistukset veivät vuoden 2017 aikana suunniteltua enemmän työaika.

Helsinki 13.03.2018

Taina Väre

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan muodostavat puheenjohtaja ja 14 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Vähintään yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä tulee edustaa Ahvenanmaan kuntia.

Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi kansanedustaja Mats Nylund ja sihteerinä tiiminvetäjä Sandra Bergqvist Suomen Kuntaliitosta.

Vuonna 2017 neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa ja teki yhden vierailun Ahvenanmaalle.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävät

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävänä on myötävaikuttaa siihen, että ruotsin- ja kaksikieliset kunnat saavat tarvitsemansa palvelut. Tämä koskee ennen kaikkea sivistys- ja opetusalaan. Neuvottelukunta voi myös pyynnöstä antaa lausuntoja Kuntaliiton päättävälle elimelle ruotsin- ja kaksikielisiä kuntia koskevissa asioissa. Lisäksi neuvottelukunnan tehtävänä on seurata Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa.

Toiminta 2017

Vuonna 2017 ruotsinkielisen neuvottelukunnan toiminta on keskittynyt sote- ja maakuntauudistukseen ja sen vaikutuksiin ruotsin- ja kaksikielisissä kunnissa. Neuvottelukunta osallistui ruotsinkielisen neuvontaryhmän työhön, joka painottui sote-uudistuksen valinnanvapauteen.

Neuvottelukunta pohti ja arvioi Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa. Keskiössä on ollut erityisesti koulutustoiminnan uudistus. Neuvottelukunta on myös aktiivisesti seurannut Ahvenanmaan kuntauudistusta ja toisen asteen koulutuksen uudistusta. Neuvottelukunta on myös osallistunut huhtikuussa 2017 pidettyjen kuntavaalien analysointiin.

Ruotsinkielinen neuvottelukunta vieraili lokakuussa 2017 Maarianhaminassa, missä se tapasi Ahvenanmaan kuntien ja kuntaliiton edustajia. Neuvottelukunta sai myös tutustua siihen, miten terveydenhuolto on järjestetty Ahvenanmaalla sekä millaista maakunnan nuorisotoiminta on ja miten sen piirissä tehdään yhteistyötä kuntien, kolmannen sektorin ja viranomaisten välillä.

Vierailun aikana myös Suomen Kuntaliitto toimi isäntänä seminaarissa, jossa käsiteltiin Ahvenanmaan meneillään olevaa kuntauudistusta ja Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa.

Ruotsinkielinen neuvottelukunta on tehnyt tiivistä yhteistyötä niin ruotsinkielisen asiantuntijaryhmän ja ruotsinkielisen tiimin kuin ruotsinkielisen neuvontaryhmänkin kanssa.

Valtuuskunta 23.-24.5.2018

Kokoustiedot

Aika Keskiviikko 23.5.2018 klo 14.00–18.00
Torstai 24.5.2018 klo 9.00–16.00

Paikka Kuntatalo, luentosali ja neuvotteluhuoneet
Toinen linja 14, Helsinki

Kokousohjelma

Keskiviikko 23.5.2018

Klo		
13.30-	Ilmoittautuminen ja tulokahvi	luentosalin aula
14.00	Kokouksen avaus <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Mauri Pekkarinen</i>	luentosali
	Kokousasioiden 17 § – 22 § käsittely	
15.45	Tauko	luentosalin aula
16.00 - 18.00	Kuntaliiton 25-vuotisjuhlaseminaari: Kuntaliiton kaupunki-maaseutu-dialogi <i>Juontajana Kuntaliiton tutkimus- ja kehitysjohdaja Jenni Airaksinen</i>	

I Tutkijat ilmiön taustoittajina

16-16:40

MDI:n asiantuntija Timo Aro:

Miten kaupungistuminen Suomessa etenee ja mitä haasteita se tuo päättäjille?

Helsingin Yliopiston Ruralia-instituutin tutkimusjohtaja Torsti Hyyryläinen:

Miten käy maaseudun 2020 -luvulla ja mitä mahdollisuuksia maaseudulla on tarjottavaan?

II Kirjailijat kaupungin ja maaseudun tulkkeina

16:40-17:20

”Kaupunkikirjailija” Juha Itkonen (Hki Arabianranta): Miten paljon kaupungistuminen näkyy taiteessa, entä omassa työssäni? Olenko citykirjailija?

”Maaseutukirjailija” Antti Heikkinen (Nilsia): Ovatko maaseudun kulta-ajat niin kirjallisuudessa kuin taiteessa ohi? Miksi maaseutua yhä tarvitaan?

III Johtajat huomisen luotaajina

17:20-18:00

Kuhmon kaupunginjohtaja Tytti Määttä: Miten Kuhmo ja meidän seutu pärjää? Tänään ja huomenna?

Nurmijärven kunnanjohtaja Outi Mäkelä: Mitä pääkaupunkiseudun kasvu tarkoittaa Uudellemaalle ja omalle kotikunnalle?

Välittömästi seminaarin päätyttyä n. klo 18.00 Kuntaliiton vastaanotto (buffetruokailu) Kuntatalon aulassa.

Valtuuskunta 23.-24.5.2018

Torstai 24.5.2018

9.00	Päivän avaus <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Mauri Pekkarinen</i>	
	Kuntaliiton 25-vuotisjuhlaesitelmä "Siitä on lähdettävä, että tähän on tultu" <i>kaupunkineuvos Hannes Manninen</i>	
10.00	Valtuustoryhmien kokoukset	Kuntatalon kokoushuoneet
	Kok.	B 3.6 3. kerros
	SDP	B 3.1 3. kerros
	Kesk.	B 3.8 3. kerros
	Vihr.	B 3.2 3. kerros
	Vas.	B 3.3 3. kerros
	PS	B 1.1 1. kerros
	RKP	B 1.2 1. kerros
	KD	B 1.3 1. kerros
	Ahvenanmaa	B 1.4 1. kerros
12.00	Ryhmiä puheenjohtajien välinen neuvottelu <i>puheenjohtaja Mauri Pekkarinen</i>	Kokoushuone B 3.4, 3. kerros
10.30 - 12.30	Lounas tarjolla	Kuntatalon ravintola
12.30	Kokous jatkuu <i>valtuuston puheenjohtaja Mauri Pekkarinen</i>	
	Kokousasioiden käsittely jatkuu, 23 § - 32 §	luentosali
	Kokouksen päättäminen	

Valtuuskunta 23.-24.5.2018

Asiat

17	Kokouksen avaus
18	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
19	Pöytäkirjan tarkastajien valinta
20	Esityslistan hyväksyminen
21	Toimitusjohtajan ajankohtaiskatsaus
22	Kuntaliiton kolme roolia: edunvalvoja, kehittäjä ja palveluntarjoaja
23	Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös vuodelta 2017
24	Suomen Kuntaliiton vuosikertomus vuodelta 2017
25	Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2017
26	Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä
27	Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä
28	Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu vuosille 2019-2022
29	KL-Kuntahankinnat Oy:n ja Hansel Oy:n yhdistyminen
30	Seuraava kokous
31	Muut asiat
32	Kokouksen päättäminen

Akaa	Inari	Kokemäki	Maalahti
Alajärvi	Inkoo	Kokkola	Maarianhamina
Alavieska	Isojoki	Kolari	Marttila
Alavus	Isokyrö	Konnevesi	Masku
Asikkala	Janakkala	Kontiolahti	Merijärvi
Askola	Joensuu	Korsnäs	Merikarvia
Aura	Jokioinen	Koski Tl	Miehikkälä
Brändö	Jomala	Kotka	Mikkeli
Eckerö	Joroinen	Kouvola	Muhos
Enonkoski	Joutsa	Kristiinankaupunki	Multia
Enontekiö	Juuka	Kruunupyy	Muonio
Espoo	Juupajoki	Kuhmo	Mustasaari
Eura	Juva	Kuhmoinen	Muurame
Eurajoki	Jyväskylä	Kumlinge	Mynämäki
Evijärvi	Jämijärvi	Kuopio	Myrskylä
Finström	Jämsä	Kuortane	Mäntsälä
Forssa	Järvenpää	Kurikka	Mänttä-Vilppula
Föglö	Kaarina	Kustavi	Mäntyharju
Geta	Kaavi	Kuusamo	Naantali
Haapajärvi	Kajaani	Kyyjärvi	Nakkila
Haapavesi	Kalajoki	Kärkölä	Nivala
Hailuoto	Kangasala	Kärsämäki	Nokia
Halsua	Kangasniemi	Kökar	Nousiainen
Hamina	Kankaanpää	Lahti	Nurmes
Hammarland	Kannonkoski	Laihia	Nurmijärvi
Hankasalmi	Kannus	Laitila	Närpiö
Hanko	Karjoki	Lapinjärvi	Orimattila
Harjavalta	Karkkila	Lapinlahti	Oripää
Hartola	Karstula	Lappajärvi	Orivesi
Hattula	Karvia	Lappeenranta	Oulainen
Hausjärvi	Kaskinen	Lapua	Oulu
Heinola	Kauhajoki	Laukaa	Outokumpu
Heinävesi	Kauhava	Lemi	Padasjoki
Helsinki	Kauniainen	Lemland	Paimio
Hirvensalmi	Kaustinen	Lempäälä	Paltamo
Hollola	Keitele	Leppävirta	Parainen
Honkajoki	Kemi	Lestijärvi	Parikkala
Huittinen	Kemijärvi	Lieksa	Parkano
Humppila	Keminmaa	Lieto	Pedersören kunta
Hyrnsalmi	Kemiönsaari	Liminka	Pelkosenniemi
Hyvinkää	Kempele	Liperi	Pello
Hämeenkyrö	Kerava	Lohja	Perho
Hämeenlinna	Keuruu	Loimaa	Pertunmaa
Ii	Kihniö	Loppi	Petäjävesi
Iisalmi	Kinnula	Loviisa	Pieksämäki
Iitti	Kirkkonummi	Luhanka	Pielavesi
Ikaalinen	Kitee	Lumijoki	Pietarsaari
Ilmajoki	Kittilä	Lumparland	Pihtipudas
Ilomantsi	Kiuruvesi	Luoto	Pirkkala
Imatra	Kivijärvi	Luumäki	Polvijärvi

Pomarkku	Sipoo	Vimpeli
Pori	Siuntio	Virolahti
Pornainen	Sodankylä	Virrat
Porvoo	Soini	Vårdö
Posio	Somero	Vöyri
Pudasjärvi	Sonkajärvi	Ylitornio
Pukkila	Sotkamo	Ylivieska
Punkalaidun	Sottunga	Ylöjärvi
Puolanka	Sulkava	Ypäjä
Puumala	Sund	Ähtäri
Pyhtää	Suomussalmi	Äänekoski
Pyhäjoki	Suonenjoki	
Pyhäjärvi	Sysmä	
Pyhäntä	Säkylä	
Pyhäranta	Taipalsaari	
Pälkäne	Taivalkoski	
Pöytyä	Taivassalo	
Raahe	Tammela	
Raasepori	Tampere	
Raisio	Tervo	
Rantasalmi	Tervola	
Ranua	Teuva	
Rauma	Tohmajärvi	
Rautalampi	Toholampi	
Rautavaara	Toivakka	
Rautjärvi	Tornio	
Reisjärvi	Turku	
Riihimäki	Tuusniemi	
Ristijärvi	Tuusula	
Rovaniemi	Tyrnävä	
Ruokolahti	Ulvila	
Ruovesi	Urjala	
Rusko	Utajärvi	
Rääkkylä	Utsjoki	
Saarijärvi	Uurainen	
Salla	Uusikaarlepyy	
Salo	Uusikaupunki	
Saltvik	Vaala	
Sastamala	Vaasa	
Sauvo	Valkeakoski	
Savitaipale	Valtimo	
Savonlinna	Vantaa	
Savukoski	Varkaus	
Seinäjoki	Vehmaa	
Sievi	Vesanto	
Siikainen	Vesilahti	
Siikajoki	Veteli	
Siikalatva	Vieremä	
Siilinjärvi	Vihti	
Simo	Viitasaari	

Kuntaliiton yhteistyöjäsenet 2017

Erityishuoltopiirit

1 (2)

Eskoon sosiaalipalvelujen ky
Eteva kuntayhtymä
Kolpeneen palvelukeskuksen ky
Kärkulla samkommun
Vaalijalan ky
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin ky

Sairaanhoitopiirit

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Etelä-Savon sairaanhoitopiiri
H:gin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Itä-Savon sairaanhoitopiiri
Kainuun sairaanhoitopiiri
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Kymenlaakson sairaanhoitopiiri
Lapin sairaanhoitopiiri
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri
Satakunnan sairaanhoitopiiri
Vaasan sairaanhoitopiiri
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Maakuntaliitot

Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon maakuntaliitto
Hämeen liitto
Kainuun liitto
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen liitto
Kymenlaakson liitto
Lapin liitto
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon liitto
Päijät-Hämeen liitto
Satakuntaliitto
Uudenmaan liitto
Varsinais-Suomen liitto

Kuntaliiton yhteistyöjäsenet 2017

Koulutuskuntayhtymät

1 (2)

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Etelä-Savon koulutus Oy
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
Järviseudun koulutuskuntayhtymä
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä, Lappia
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, Keuda
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Länsirannikon Koulutus Oy Winnova
Optima samkommun
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä
Oy Porvoo International College Ab
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Koulutuskeskus Salpaus - kuntayhtymä
Raahen koulutuskuntayhtymä
Raisio seudun koulutuskuntayhtymä
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland
Sastamalan koulutuskuntayhtymä
Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Savon koulutuskuntayhtymä
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Suupohjan koulutuskuntayhtymä
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä

Kuntaliiton talouskatsaus, helmikuu 2018

TUOTOT

Kuntaliiton varsinaisen toiminnan tuotot ovat helmikuussa 2018 yhteensä 3 550 000 euroa alittaen budjetin 244 300 eurolla (budjetti 3 794 300 euroa).

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat

Asiantuntijapalvelutuotot ovat 35 500 euroa alittaen budjetin 76 500 euroa 41 000 eurolla. Kunnia- ja ansiomerkkien myynti helmikuussa 2018 on 87 500 euroa budjetin ollessa 88 300 euroa eli budjettialitusta on 900 euroa. Vuokratuottoja on 11 800 euroa, budjetti 6 200 euroa eli budjetti ylittyy 5 600 eurolla. Muita tuloja kertyi 40 700 euroa ja budjetin oltua 61 400 euroa eli alitusta on 20 600 euroa.

Näin ollen palvelutuotot, tuotemyynti ja vuokrat ovat helmikuussa 2018 yhteensä 175 600 euroa. Niiden budjetti on 232 400 euroa eli budjetti alittuu 56 800 eurolla.

Ulkoisen rahoitus

Ulkoiset rahoitustuotot (projektit ja hankkeet) ovat 246 400 euroa budjetin ollessa 404 400 euroa, joten budjetti alittuu 158 000 eurolla.

Jäsenmaksut (kunta- ja yhteistyöjäsenet)

Jäsenmaksut ovat 3 128 100 euroa budjetin ollessa 3 157 500 euroa. Budjettialitus 29 500 euroa muodostuu yhteistyöjäsenmaksuista.

KUSTANNUKSET

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (ml. palkat, palkkiot, eläkkeet ja henkilösivukulut) helmikuussa 2018 ovat 2 282 100 euroa budjetin ollessa 2 500 900 euroa, jolloin budjetti alittuu 218 800 eurolla.

Muut henkilöstö-, koulutus-, matka-, markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskulut

Yhteissummaltaan 194 200 euron muut henkilöstö-, koulutus-, matka-, markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskulut alittavat budjetin 93 300 eurolla budjetin ollessa 287 400 euroa.

Muita henkilöstökuluja toteutuu 110 900 euroa budjetin ollessa 110 100 euroa, mikä ylittyy 800 eurolla.

Matkakustannuksia toteutuu helmikuussa 69 400 euroa mikä alittaa budjetoidun 116 200 euroa 46 900 eurolla. Markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskuluja on helmikuussa 2018 yhteensä 13 900 euroa, kun niitä budjetoitiin 61 100 euroa, joten budjetti alittuu 47 200 eurolla.

Ulkopuoliset palvelut

Ulkopuoliset palvelut helmikuussa 2018 ovat 316 900 euroa budjetin ollessa 396 400 euroa, jolloin budjettialitus on kaikkiaan 79 500 euroa. Asiantuntija- ja muut ostopalvelut alittavat budjetin on 29 500 eurolla. Lakiasian- ja tilintarkastuspalveluissa budjettialitus on 50 000 euroa.

Muut toimintakulut

Konserniveroitukset

Konserniveroituksia toteutuu 692 000 euroa, mikä alittaa budjetoidun 741 900 euroa 50 000 eurolla:

- Talous- ja muita hallintoveroituksia toteutuu 547 300 euroa budjetin ollessa 563 600 euroa. Budjetti alittuu 16 300 eurolla.
- Ict-veroituksia toteutuu 144 700 euroa, mikä alittaa budjetin 178 300 euroa 33 700 eurolla.

Muut erät

Muita eriä toteutuu 469 500 euroa. Niiden budjetti on 293 200 euroa, joten budjetti ylittyy 176 200 eurolla:

- Ylityksestä ulkopuolisia ict-kuluja kuten ylläpitopalveluita ja laitevuokria on 50 600 euroa.
- Kokous- ja neuvottelu-, toimisto- ja muut hallintokulut ylittävät budjetin 48 100 eurolla.
- Vakuutus- ja jäsenmaksut ylittävät budjetin 77 500 eurolla.

Muut toimintakulut yhteensä

Muita toimintakuluja toteutuu helmikuussa 2018 yhteensä 1 161 700 euroa. Niitä budjetoitiin 1 035 400 euroa, joten budjetti ylittyy 126 300 eurolla.

Muut kulut yhteensä

Muut kulut yhteensä ovat 1 672 700 euroa budjetin ollessa 1 719 200 euroa, jolloin budjettialitus on 46 500 euroa.

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ

Kaikki kustannukset ovat helmikuussa 2018 yhteensä 3 960 500 euroa budjetin ollessa 4 224 600 euroa, jolloin budjetti alittuu 264 100 eurolla.

TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ ELI OPERATIIVISEN TOIMINNAN TULOS

Tuotto-/kulujäämä ennen sijoitus- ja rahoitustoimintaa on -410 500 euroa budjetin ollessa -430 300 (eroa budjettiin +19 800 euroa).

SIOJITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos on +214 200 euroa budjetin ollessa +266 700 euroa. Eroa budjettiin on -52 500 euroa.

Sijoitussalkun tuotto on +215 800 euroa budjetin ollessa +266 700 euroa. Eroa budjettiin on -50 900 euroa.

Kuntaliiton sijoitusomaisuus on hoidettavana kolmella varainhoitajalla (OP, SEB ja Evli), jotka hoitavat sijoitusomaisuutta Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti (liite 2). Varainhoidon kuukausiraportti kuvaa sijoitusomaisuuden arvonnekehityksen markkina-arvoihin perustuen (liite 3).

Sijoitustoiminnan tuotot esitetään kirjanpidossa varovaisuuden periaatetta noudattaen, jolloin sijoituksen hankintamenoa alempi arvo kirjataan aina, mutta kurssivoitto vain myynnin yhteydessä.

Korkoja ja muita rahoituskuluja toteutuu 1 600 euroa. Rahoituskuluja ei budjetoitu erikseen.

YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ

Suomen Kuntaliitto ry:n tulos helmikuussa 2018 on -196 300 euroa, kun se on budjetissa -163 700 euroa. Ero budjettiin on -32 700 euroa.

YHTEENVETO

Helmikuun 2018 kumulatiiviset tuotot ovat 0,2 milj. euroa budjetoitua pienemmät.

Helmikuun 2018 kumulatiiviset kustannukset ovat 0,3 milj. euroa budjetoitua pienemmät.

Helmikuun 2018 kumulatiiviset sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ovat 0,1 milj. euroa budjetoitua pienemmät.

SUOMEN KUNTALIITTO RY

SIJOITUSPOLITIikka

Hyväksytty valtuuston kokouksessa 23.11.2017

YLEISTÄ

Suomen Kuntaliitto ry (Kuntaliitto) on kuntien ja kunta-alan yhteinen, kaksikielinen edunvalvonta-, palvelu- ja kehittämisorganisaatio. Kuntaliitto perustettiin vuonna 1993, jolloin Suomen Kaupunkiliitto, Suomen Kunnallisliitto, Finlands svenska kommunförbund, Sairaalaliitto, Suomen ammatillisten oppilaitosten liitto, Suomen maakuntien liitto ja Kunnallinen työmarkkinalaitos yhdistyivät yleishyödylliseksi yhdistykseksi. Toiminnassa ovat mukana mm. myös sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä maakuntaliitot.

Tämän sijoituspolitiikan tarkoituksena on Kuntaliiton omaan lukuunsa harjoittamassa sijoitus-toiminnassa noudatettavien periaatteiden kirjaaminen ja vahvistaminen. Sijoituspolitiikassa käsitellään ainoastaan Kuntaliiton arvopaperisijoituksista koostuvan sijoitussalkun sijoituksia. Konserniin kuuluvien yhtiöiden hallinnointia käsitellään muissa ohjeissa.

OMAISUUDEN ROOLI KUNTALIITOSSA

Sijoituspolitiikassa käsiteltävä sijoitussalkku on markkina-arvoltaan 65,2 miljoonaa euroa (31.8.2017).

Kuntaliiton sijoitussalkun tuottoa ja pääomaa on yhdessä konserniyhtiöistä saatavien osinkojen kanssa käytetty kattamaan Kuntaliiton operatiivisen toiminnan tappiota. Myös jatkossa on tarpeen kattaa operatiivisen toiminnan tappioita, koska jäsenmaksut ja muut tulot eivät riitä lähi-vuosinakaan kattamaan operatiivisen toiminnan kuluja.

Toiminnan rahoittamisen lisäksi sijoitussalkun pääomaa ja tuottoja voidaan käyttää esimerkiksi strategisten sijoitusten kasvattamiseen/rahoittamiseen sekä kuntakentän kannalta muuhun merkittävään yritystoimintaan tarpeen mukaan Kuntaliiton hallituksen näin päätessä.

SIJOITUSSALKUN TUOTTOTAVOITE JA SIJOITUSHORISONTTI

Kuntaliiton sijoitussalkun salkunhoidon tavoitteena on tavanomaisessa tilanteessa operatiivisen toiminnan rahoittamiseen tarvittavien varojen tuottaminen sekä salkun reaaliarvon säilyttäminen.

Kuntaliiton operatiivisen toiminnan rahoittamiseen arvioidaan tarvittavan sijoitussalkusta vuosittain noin 1,5 miljoonaa euroa. Operatiivisen toiminnan rahoittamiseen voidaan käyttää tarvittaessa myös sijoitussalkun pääomaa.

Salkun pitkän aikavälin keskimääräiseksi reaalitytuottotavoitteeksi asetetaan 2,5 % vuodessa.

RISKIT

Tuottotavoite, joka tähtää inflaation ylittävään tuottoon edellyttää, että sijoitussalkussa on myös osakesijoituksia. Tällöin on todennäköistä, että sijoitussalkun arvo myös laskee joillakin aikajaksoilla.

Sijoitusomaisuuden arvonkehitykseen liittyy riskiä sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä riski liittyy erityisesti omaisuuden arvon laskuun, joka voi seurata esimerkiksi osakekurssien laskusta. Pidemmällä aikavälillä riski liittyy siihen, että sijoitussalkulla ei saavuteta riittävää tuottoa kattamaan varainkäyttöä ja inflaatiota.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan pääasiallisena tavoitteena on tuottotavoitteen mukaisen tuoton saavuttaminen pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä hyväksytään suurikin salkun arvon vaihtelu paremman pitkän aikavälin tuoton saavuttamiseksi. Suurien markkinamuutosten toteutuessa on tärkeää pysyä vahvistetun sijoituspolitiikan mukaisessa toiminnassa, jotta pitkäaikavälin tavoitteet saavutetaan mahdollisimman todennäköisesti.

RISKIT: Hajautus

Riskin vähentämiseksi pyritään hajauttamaan sijoitukset tehokkaasti eri varallisuusluokkiin (esimerkiksi osakkeet ja korkosijoitukset), maantieteellisesti ja varallisuusluokkien sisällä.

RISKIT: Neutraali allokaatio, maksimi ja minimirajat

Eri varallisuusluokilla (kuten osakkeet ja korkosijoitukset) on erilaisia tuotto- ja riskiominaisuuksia. Sijoitussalkun neutraali allokaatio kuvaa salkun varallisuusluokkien jakaumaa, joka pitkällä aikavälillä odotetaan toteuttavan sijoitustoiminnalle asetetut tavoitteet tuoton ja riskin suhteen.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin tuotto selittyy valtaosin tämän neutraalin allokaation perusteella. Neutraali allokaatio on normaalisti pitkäaikainen ja sitä tarkistetaan lähinnä tehtäessä perustavanlaatuisia muutoksia tavoitteisiin kuten esimerkiksi varainkäyttöstrategian muuttuessa.

Seuraavassa taulukossa on Kuntaliiton sijoitussalkun neutraali allokaatio:

	Neutraali- osuus	Minimi- osuus	Maksimi- osuus
Rahamarkkinat	0,0 %	0,0 %	25,0 %
Valtionlainat	15,0 %	5,0 %	25,0 %
Korkean luottoluokituksen yrityslainat (Investm. Grade)	15,0 %	5,0 %	25,0 %
Matalamman luottoluokituksen yrityslainat (High Yield)	10,0 %	0,0 %	15,0 %
Kehittyvien maiden lainat (Emerging Markets Debt)	10,0 %	0,0 %	15,0 %
Korkosijoitukset yhteensä	50,0 %	15,0 %	50,0 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Osakkeet, Suomi	10,0 %	5,0 %	20,0 %
Osakkeet, Eurooppa	15,0 %	5,0 %	20,0 %
Osakkeet, Yhdysvallat	15,0 %	5,0 %	25,0 %
Osakkeet, Japani ja kehittänyt Aasia	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Osakkeet, Kehittyvät maat	10,0 %	0,0 %	20,0 %
Osakkeet yhteensä	50,0 %	35,0 %	60,0 %
Kaikki yhteensä	100,0 %		

Allokaatiota on tarkasteltu simulaatiolaskelmien avulla, joiden mukaan salkun nimellinen vuosituotto-odotus seuraavan 10 vuoden aikana on keskimäärin 4,8 % vuodessa. Laskelmissa käytetty pitkän aikavälin inflaatio-odotus on 2,0 % vuodessa, joten tuotto-odotus täyttää Kuntaliiton tuottovaatimuksen. Salkun riskiä yhden vuoden tähtäimellä kuvaava VAR-luku on 20,3 %. Tämä tarkoittaa, että 95 % todennäköisyydellä salkun tappio ei ole 20,3 % suurempi yhden vuoden aikana.

Tilanteissa, joissa sijoituksia hoitamaan valittu varainhoitaja arvioi jonkin varallisuusluokan tuottonäkymien poikkeavan tavanomaisesta, voi varainhoitaja poiketa neutraalista allokaatiosta määriteltujen minimi- ja maksimirajojen puitteissa näkemyksensä mukaisesti.

Kuntaliiton sijoituksilta edellytetään hyvää likviditeettiä, koska varojen halutaan olevan tarvittaessa nopeasti käytettävissä. Mikäli sijoitussalkusta joudutaan realisoimaan varoja, on salkun koostumus voitava tarvittaessa muokata uudelleen. Vaihtoehtoisiin sijoituksiin tehtävät sijoitukset ovat usein epälikvidimpiä kuin osake- ja korkosijoituksiin tehtävät sijoitukset, minkä

vuoksi Kuntaliiton sijoitussalkun sijoituksia ei tehdä vaihtoehtoisin sijoituksiin.¹

RISKIT: Liikkeeseenlaskijakohtaiset rajat

Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin voidaan sijoittaa enintään 10 % pääomasta. Painoltaan yli 5 %:n sijoituksia voi olla enintään 40 % pääomasta. Näitä rajoja ei sovelleta rahastosijoituksiin.

RISKIT: Likviditeetti

Sijoitussalkun sijoitusten valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota jälkimarkkinakelpoisuuteen ja rahaksi muutettavuuteen. Varainhoitajille ulkoistetuissa salkuissa sijoituksia tehdään pääasiallisesti vain säänneltyihin eurooppalaisiin UCITS-direktiivin (EU-maissa sijoitusrahastoja sääntelevä ns. sijoitusrahastodirektiivi) mukaisiin rahastoihin. Mahdollisista poikkeuksista on sovittava varainhoitosopimuksissa, jotka Kuntaliiton hallitus hyväksyy.

RISKIT: Valuuttamääräiset sijoituskohteet

Korkosijoitusten osalta valuuttakurssien muutosten vaikutus sijoituksen euromääräiseen kokonaistuottoon voi olla oleellinen. Kuntaliiton varoja ei pääsääntöisesti sijoiteta valuuttariskiä sisältäviin korkoinstrumentteihin tai talletuksiin. Kehittyvien markkinoiden lainoihin tehtävät rahastosijoitukset voivat kuitenkin sisältää avointa valuuttariskiä.

RISKIT - Johdannaiset

Suoria sijoituksia johdannaisiin ei tehdä.

RISKIT: Tavoitteet ja rajoitteet yhteistyökumppaneiden osalta

Sijoituksia tehdään yksinomaan viranomaisen valvonnassa olevien vakiintuneiden ja hyvämaineisten pankkien, varainhoitoyhtiöiden ja rahastoyhtiöiden kautta tai välityksellä.

RISKIT: Rahastotyytit ja sijoituskohteiden kulurakenne

Kuntaliiton varoja voidaan varainhoitajien toimesta sijoittaa pääasiallisesti vain säänneltyihin eurooppalaisiin UCITS-direktiivin (EU-maissa sijoitusrahastoja sääntelevä ns. sijoitusrahastodirektiivi) mukaisiin rahastoihin. Mahdollisista poikkeuksista on sovittava varainhoitosopimuksessa, jonka Kuntaliiton hallitus hyväksyy.

Kuntaliiton varoja voidaan sijoittaa vain sellaisiin sijoituskohteisiin, joilla on selkeä ja läpinäkyvä kulurakenne.

Käytettävät rahastot voivat olla joko aktiivisia tai passiivisia. Aktiivisen sijoittamisen korkeammille palkkioille on oltava perusteet esimerkiksi passiivista sijoittamista korkeamman tuotto-odotuksen muodossa tai siksi, että jollekin markkinalle ei ole saatavissa soveltuvaa passiivista rahastoa. Aktiivisen sijoittamisen hyötyjen toteutumista on seurattava.

SIOJITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS

Sijoitustoiminnan vastuullisuudella tarkoitetaan sijoitusten ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintoon (ESG) liittyvien riskien arviointia ja huomioon ottamista sijoituspäätöksiä tehtäessä sekä sijoitustoimintaa seurattaessa ja arvioitaessa. Kuntaliitto ottaa kaikessa sijoitustoiminnassaan ottamaan huomioon vastuullisuusnäkökohdat mahdollisuuksien ja käy-

¹ Vaihtoehtoisilla sijoituksilla tarkoitetaan muita kuin tavanomaisia osake- ja korkosijoituksia, kuten esimerkiksi raaka-aineisiin, kiinteistöihin, pääomarahastoihin tai hedge-rahastoihin tehtäviä sijoituksia.

tettävissä olevien resurssien mukaan. Kuntaliitto edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaista toimintaa Kuntaliiton varojen hoidossa.

Suurin osa Kuntaliiton sijoituksista hoidetaan ulkoistetusti omaisuudenhoitajien toimesta, joten vaikuttaminen tapahtuu ennen kaikkea varainhoitajien valinnan ja varainhoitajille annettavan ohjeistuksen kautta välillisesti. Varainhoitajien osalta arvioidaan erityisesti sitä, että varainhoitaja ottaa sijoitusten vastuullisuuden huomioon osana sijoituksiin liittyvää päätöksentekoa.

SIOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS: YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet

Kuntaliitto edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (liite 1) toteutumista varainhoitotoimialalla. Kuntaliitto edellyttää valittavilta varainhoitajilta, että ne ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja varainhoitajilla on vastuullista sijoittamista käsittelevä kirjallinen ohjeistus. Varainhoitajien valintaprosessissa arvioidaan varainhoitajan vastuullista sijoittamista koskeva ohjeistus ja toimintaperiaatteet sekä varainhoitajan raportointi sijoitusten vastuullisuuden osalta.

SIOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS: Toimenpiteet eri varallisuusluokissa

Vaikuttamisen mahdollisuudet ja keinot vaihtelevat riippuen käytettävistä varallisuusluokista (esimerkiksi korkosijoitukset ja osakesijoitukset) ja varallisuuden hoidon järjestämistavasta (esimerkiksi suorat sijoitukset tai rahastosijoitukset). Seuraavassa on käsitelty toimenpiteitä eri ryhmissä.

Suorat sijoitukset

Suorilla sijoituksella tarkoitetaan sijoituskohteita, joissa Kuntaliitto itse omistaa sijoituskohteen. Perustellusta syystä suoria sijoituksia voi olla varainhoitajien hoitamisessa sijoitusvarallisuuden osissa, mikäli näin on sovittu varainhoitajan ja Kuntaliiton välisessä omaisuudenhoitosopimuksessa. Suorissa sijoituksissa on otettava huomioon vastuullisen sijoittamisen näkökohdat aina osana päätöksentekoa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita noudattaen.

Rahastosijoitukset ja omaisuudenhoito

Rahastosijoituksissa Kuntaliitto omistaa sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia, eikä suoraan niitä kohteita, joihin rahasto on sijoittanut. Sijoitusrahaston varainhoitaja päättää rahaston sääntöjen puitteissa rahaston sijoituskohteista. Rahastosijoituksissa Kuntaliitto ei voi vaikuttaa yksittäisiin sijoituspäätöksiin tai -kohteisiin. Sama tilanne on täyden valtakirjan varainhoidossa, jossa varainhoitaja tekee sijoituspäätökset omaisuudenhoitosopimuksessa sovituissa puitteissa.

Kuntaliiton sijoituksista pääosa sijoitetaan rahastojen ja täyden valtakirjan varainhoidon kautta, jolloin valitut varainhoitajat päättävät varojen sijoittamisesta omaisuudenhoitosopimuksen mukaisesti. Kuntaliitolla ei tällöin ole päätösvaltaa rahastojen yksittäisiin sijoituskohteisiin.

Koska omaisuudenhoidossa ja rahastosijoituksissa Kuntaliitto ulkoistaa sijoituskohteiden valinnan, tapahtuu sijoitustoiminnan vastuullisuuteen vaikuttaminen näiltä osin erityisesti: i) valitsemalla varainhoitajia, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja jotka ovat integroineet vastuullisen sijoittamisen menettelyt osaksi omia sijoitusprosessejaan sekä ii) seuraamalla varainhoitajien sijoitustoimintaa raportoinnin kautta. Ensisijaisesti esille nousevia kysymyksiä käsitellään keskusteluissa varainhoitajan kanssa.

SIOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS: Vastuullisen sijoittamisen kehittäminen

Vastuullisen sijoittamisen käytännöt ovat sijoitustoimialalla suhteellisen uusia ja niiden oletetaan kehittyvän edelleen tulevina vuosina. Osana vuosittaista sijoituspolitiikan arviointia Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuullisuuteen kiinnitetään huomiota ja menettelytapoja pyritään kehittämään seuraamalla alan kehitystä ja toimimalla tarvittaessa yhteistyössä vastuullista sijoittamista edistävien järjestöjen, varainhoitajien ja muiden osapuolien kanssa.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA

Kuntaliiton hallitus hyväksyy vuosittain sijoituspolitiikan talousarvion osana.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA: Sijoituspäätökset, varainhoitajien/rahastojen käyttö

Kuntaliiton sijoitussalkun varainhoito toteutetaan ammattimaisia varainhoitopalveluja tarjoavien yhteistyökumppaneiden kautta. Varainhoitajat tekevät sijoituspäätöksiä itsenäisesti omaisuudenhoitosopimuksessa sovitulla tavalla. Varainhoitajien kanssa solmittavat omaisuudenhoitosopimukset hyväksyy Kuntaliiton hallitus. Varainhoitajien on noudatettava toiminnassaan Kuntaliiton sijoituspolitiikkaa. Varainhoitajien kilpailutus toteutetaan vähintään 5 vuoden välein.

Vastapuoli- ja varainhoitajariskin hajauttamiseksi käytetään vähintään kahta varainhoitoyhteistyökumppania.

Sijoituspäätöksiä kirjanpidollisten vaikutusten paremman ennakoitavuuden, hallinnollisen työn minimoimisen ja jatkuvan tehokkaan riskihajautuksen varmistamiseksi sijoitukset pyritään pääsääntöisesti tekemään rahastojen kautta.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA: Raportointi

Kuntaliiton hallitus saa säännöllisesti raportin, joka sisältää soveltuvin osin seuraavat tiedot sijoitussalkun sijoituksista ja kehityksestä:

- a. pääoman kehitys
- b. eri ajanjaksojen tuottokehitys
- c. tuottokehitys suhteessa neutraaliallokaatiota kuvaavaan vertailuindeksiin
- d. riskikehitys
- e. keskeisten salkun osien (varallisuusluokittain) tuotot ja riskit
- f. vallitseva allokaatio suhteessa neutraaliallokaatioon ja riskirajoihin
- g. maantieteellinen jakauma
- h. suurimmat yksittäiset sijoitukset ja niiden %-osuus salkusta
- i. varainhoitajien salkunhoitajien menestyksellisyys

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA: Päätösvaltuudet

Seuraavassa taulukossa on määritelty Kuntaliiton sijoitustoimintaan osallistuvien päätösvaltuudet.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuut ja päätösvaltuudet	
Hallitus	- Hyväksyy sijoituspolitiikan - Hyväksyy varainhoitajien kanssa tehtävät sopimukset - Sijoitustoiminnasta raportoidaan hallitukselle säännöllisesti
Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja	- Valmistele Kuntaliiton hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta ja huolehtii sen ajanmukaisuudesta - Vastaa varainhoitajien kilpailutuksesta ja tekee Kuntaliiton hallitukselle esitykset varainhoitajien valinnasta - Seuraa sijoitustoiminnan ja siihen liittyvien riskien raportteja - Raportoi tarvittaessa Kuntaliiton hallitukselle Kuntaliiton sijoituksia koskevista olennaisista asioista - Päättää vaihtoehtoisista sijoituksista sijoituspolitiikan mukaisesti - Päättää sijoitussuunnitelman puitteissa Kuntaliiton toimintaan tarvittavien varojen realisoinnista - Pitää yhteyttä varainhoitajiin ja muihin yhteistyökumppaneihin - Esittelee sijoitustoimintaan liittyvät asiat hallituksen kokouksessa

Varainhoitajat	- Kuntaliitolle valitaan vähintään kaksi varainhoitajaa, jotka hoitavat Kuntaliiton varallisuutta omaisuudenhoitosopimuksessa määritellyllä tavalla
Raportoinnin tuottaja	- Laatii sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportit yhdistäen omaisuudenhoitajilta saatavat tiedot - Hankitaan ulkoistettuna palveluna
Analyysin tuottaja	- Huolehtii varainhoitajien ja sijoitustuotteiden analysoinnista ja laatii toimenpide-ehdotuksia analyysin perusteella - Hankitaan ulkoistettuna palveluna tai Kuntaliitto-konsernin asiantuntijalta

Liite 1 - YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet²

YK:n vastuullisen sijoittamisen (ESG) periaatteet allekirjoittava varainhoitaja sitoutuu seuraaviin kohtiin:

1. Liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosesseja

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi mainita ESG-asiat sijoituspolitiikassaan ja tukea ESG-työkalujen, analyysien ja tilastojen kehittämistä. Salkunhoitajien kykyä sisällyttää ESG-asioita toimintaansa arvioidaan säännöllisin väliajoin. Lisäksi voidaan kannustaa akateemista ja muuta alaan liittyvää tutkimusta sekä tukea ESG-koulutusta sijoitusammattilaisille.

2. Toimimaan aktiivisena omistajana ja sisällyttämään ESG-asiat omistajakäytäntöihinsä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi kehittää aktiivista ja julkista omistajapolitiikkaa ja käyttää mahdollista äänioikeuttaan yhtiökokouksissa. Tavoitteena on aktiivinen vuoropuhelu yhtiöiden kanssa, jonka lisäksi voidaan osallistua standardien, valvonnan ja periaatteiden kehittämiseen. Yhtiökokouksissa voidaan tehdä esityksiä / kannustaa osallistumaan ESG-vaikuttamisprojekteihin ja raporttoimaan niistä. Myös yhteiset vaikuttamisaloitteet ovat hyvä väylä aktiiviseen omistajuuteen.

3. Edistämään sijoituskohteidensa asianmukaista ESG-raportointia

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat pyytää yrityksiltä standardimuotoista raportointia ESG asioista (kuten Global Reporting Initiative) sekä ESG-asioden sisällyttämistä vuosikertomuksiin. Lisäksi yrityksiltä kannattaa pyytää tietoja asiaankuuluvien normien, standardien ja kansainvälisten aloitteiden käytöstä tai käyttöönotosta sekä olla mukana tukemassa selkeitä osakkeenomistajien yhtiökokouksesityksiä, jotka edistävät ESG asioiden julkaisemista.

4. Edistämään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa sijoitustoimialalla

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien kannattaa sisällyttää ESG-asioihin liittyviä vaatimuksia palvelutuottajien/alihankkijoiden valintakriteeristöön.

ESG:hen liittyviä odotuksia kannattaa kommunikoida sijoituspalvelujen tarjoajille (esim. kolmansien osapuolien käytettävien rahastojen) aktiivisesti ja olla yhteydessä myös niihin palvelutuottajiin, jotka eivät täyttäneet asetettuja ESG-vaatimuksia. Sijoitustoimialalla voidaan tukea erityisesti vertailutyökalujen kehittämistä sekä valvonta- tai politiikkamuutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä ohjeiden käyttöä.

5. Edistämään vastuullista sijoittamista yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat osallistua erilaisiin verkostoihin työkalujen ja resurssien yhdistämiseksi. Yhteistyössä kannattaa nostaa esille uudet, nousevat teemat sekä kehittää ja tukea yhteisöllisiä aloitteita.

6. Raportoimaan toimistaan ja vastuullisen sijoittamisen edistymisestä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien on suotavaa kertoa avoimesti siitä, miten ESG-asiat on sisällytetty sijoitustoimintaan sekä julkaista aktiivisen omistajapolitiikan käytäntöjään ja palveluntarjoajille/alihankkijoille asetettuja vaatimuksia. Myös edistyksistä ja saavutuksista on hyvä raportoida säännöllisin väliajoin.

² Lähde: Finsif - Finland's Sustainable Investment Forum ry

Kuntaliiton tulos 1-2/2018

Hallituksen kokous 19.4.2018

Jari Koskinen

KUNTALIITTO (pl. KT)
(1000 €)

TUOTOT

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	176	232	-57	199	-23
Ulkoinen rahoitus	246	404	-158	269	-23
Jäsenmaksut	3 128	3 158	-30	3 158	-30
Tuotot yhteensä	3 550	3 794	-244	3 626	-76

KUSTANNUKSET

Palkat ja palkkiot	-1 897	-2 065	168	-1 894	-3
Eläke- ja muut henkilösivukulut	-385	-436	51	-421	36
Henkilöstökulut yhteensä	-2 282	-2 501	219	-2 315	32

Poistot	-6	-5	-1	-5	-1
----------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Muut henkilöstökulut ja koulutus	-111	-110	-1	-155	44
Matkat	-69	-116	47	-72	3
Ulkopuoliset palvelut	-317	-396	80	-357	40
Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus	-14	-61	47	-55	41
Muut toimintakulut	-1 162	-1 035	-126	-1 364	202
Muut kulut yhteensä	-1 673	-1 719	47	-2 002	329

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	-3 961	-4 225	264	-4 321	361
------------------------------	---------------	---------------	------------	---------------	------------

Tuotto-/kulujäämä	-411	-430	20	-695	285
--------------------------	-------------	-------------	-----------	-------------	------------

Sijoitus- ja rahoitustoiminta	214	267	-53	614	-400
-------------------------------	-----	-----	-----	-----	------

YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-196	-164	-33	-82	-115
--------------------------	-------------	-------------	------------	------------	-------------